

Sutarta atsižvelgti į Lietuvos pasiūlymus ES ir Rusijos derybose

Užsienio reikalų ministrai (iš kairės): R. Sikorski (Lenkija), D. Rupel (Slovėnija), P. Vaitiekūnas (Lietuva) ir C. Bildt (Švedija). **Simono Švitros (ELTA) nuotr.**

Vilnius, gegužės 11 d. (ELTA) – Lietuva nebestabdys Europos Sąjungos (ES) ir Rusijos derybų dėl naujos bendradarbiavimo sutarties. Tai paskelbta po Lietuvos, Slovėnijos, Lenkijos ir Švedijos užsienio reikalų ministrų susitikimo Vilniuje.

Lietuva iki šiol vienintelė iš ES šalių atsisakė patvirtinti derybų mandatą, kuris apibrėžtų Europos Komisijos veiksmų laisvę derybose su Rusija. Lietuvos diplomatų teigimu, veto teise praeitą mėnesį buvo pasinaudota, nesulaukus patenkinamo atsako į Lietuvos iškeltus reikalavimus įpareigoti Rusiją spręsti

energetikos problemas, išaldytus nesutarimus Gruzijoje bei Moldovoje bei aktyviau bendradarbiauti baudžiamosiose bylose tiriant nusikaltimus, įvykdytus Medininkuose ir Sausio 13-ąją.

Užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas pareiškė, kad „iš principo yra atsižvelgta į visus Lietuvos reikalavimus“. „Tikiu, kad derybos bus pradėtos ir mandatas bus patvirtintas“, – sakė Lietuvos diplomatijos vadovas. Oficialia derybų pradžia turėtų tapti kitą mėnesį vykstantis ES ir Rusijos viršūnių susitikimas.

„Pirmą kartą ES esame vieningi dėl naftotiekio „Družba“. Derybų sėkmė tiesiogiai susieta su tiekimo „Družba“ atnaujinimu. Sausio 13-osios įvykiai, Medininkų įvykiai ir kaltininkai dėl šių įvykių, pagalba tremtiniams grįžtant į tris Baltijos valstybes – tai tiesiogiai minima ir bus išpareigota raštiškai kelti derybų metu su Rusija. Išaldytų nesutarimų Gruzijoje ir Moldovoje sprendimas, pažanga šitų nesutarimų sprendime yra tiesioginė sąlyga pasiekti sėkmingai derybų pabaigą ir susitarimą su Rusija“, – sakė P. Vaitiekūnas. Anot jo, visi išpareigojimai patvirtinti raštiškai. Užsienio reikalų ministro teigimu, vieningumas, kurį rodo 27 valstybės ir Europos Komisija, reiškia, kad ES „veikia veiksmingai ir gali apimti, įskaityti net ir mažų valstybių interesus“.

ES pirmininkaujančios Slovėnijos užsienio reikalų ministras Dimitrij Rupel pasiektą susitarimą pavadino kompromisu, kuris turėtų patenkinti visas ES šalis.

Po šių pareiškimų su ministrais susitiko Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Pirmadienį P. Vaitiekūnas, D. Rupel, Lenkijos užsienio reikalų ministras Radoslaw Sikorski ir Švedijos diplomatijos vadovas Carl Bildt iš Vilniaus išvyko į Gruziją, kur mėgins nuslopinti tarp Tbilisio ir Maskvos tyrančią įtampą dėl Abchazijos regiono.

Numatoma bendradarbiauti su Ukraina

Vilnius, gegužės 11 d. (ELTA) – Ukrainos ir Lietuvos vyriausybės Vilniuje pasirašė memorandumą dėl bendradarbiavimo energetikos srityje. Be kita ko, šalys numato bendradarbiauti ir atominėje energetikoje.

Dokumentas pasirašytas po Ukrainos ir Lietuvos prezidentų tarybos posėdžio, kuriam vadovavo šalių prezidentai Viktoras Juščenka ir Valdas Adamkus.

Ukrainos kuro ir energetikos ministras Jurij Prodan pranešė, kad Ukraina ir Lietuva patvirtino savo išpareigojimus ir bendrą dalyvavimą, įgyvendinant alternatyvaus Rusijai naftotiekio Odesa–Brodai–Plock projektą. Be kita ko, šalys pradeda įgyvendinti ir kitus dvišalius energetikos projektus, įskaitant, jo teigimu, ir atominę energetiką.

J. Prodan teigimu, Vilniuje svarstyta ir galimybė eksportuoti Ukrainos elektros energiją į Lietuvą – ūkio subjektai jau pradėjo atitinkamas derybas, tačiau norint sukurti tam būtiną „koridorių“ būtinos derybos su Baltarusija.

J. Prodan teigė, kad Ukraina taip pat tikisi Lietuvos palaikymo, Ukrainai siekiant prisijungti prie Europos energetikos sistemos.

Lietuva ES sutartyje yra išpareigojusi iki 2009 m. pabaigos uždaryti Ignalinos atominę elektrinę, o iki 2015–2018 metų kartu su Latvija, Estija ir Lenkija ketina pastatyti naują branduolinę jėgainę.

Šiame numeryje:

- Sveikatos klausimais. Saugokime odą (p. 2)
- Pergalė ginant totalitarinių režimų aukų orumą (p. 3)
- A. Lukas: Visų lietuvių bažnyčių neišgelbėsime (p. 4, 8)
- Seinijos diena Vilniuje (p. 5)
- Lietuvos savaitė (p. 6)
- Lydi šventadienis (p. 8)
- Juozapėlis (24) (p. 9)
- „Reikia stengtis, kad universitetas būtų kokybiškas“ (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.24 LT
1 EUR — 3.45 LT

100-asis Nekrošiaus „Otelas“ – Rumunijos sostinėje

„Meno forto“ aktoriai Bukarešto Bulandros teatro scenoje. Nuotr. iš teatro archyvo.

Vilnius, gegužės 11 d. (Balsas.lt) – Po gastrolių Rumunijoje į Vilnių grįžo teatro studijos „Meno Fortas“ trupė. Tai pirmoji Rumunų teatralų pažintis su Eimunto Nekrošiaus spektakliais, kurie buvo rodomi Craiovos ir Bukarešto miestuose. Kelioms savaitėms šiuos 2 miestus sujungė Shakspeare festivalis.

Vienu svarbiausių festivalio akcentų tapo visi 3 E. Nekrošiaus pagal Shakespear dramas sukurti spektakliai, pasaulio kritikų sujungti į „Shakespear trilogiją“ – „Hamletas“, „Makbetas“ ir „Otelas“. Taip jau su tapo, kad „Hamletas“ čia atšventė savo 11-ąją gimtadienį, o „Otelas“ buvo suvaidintas šimtąjį kartą.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-12-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SVEIKATOS KLAUSIMAI

APSAUGOKIME ODA NUO KENKSMINGO SAULĖS POVEIKIO

GYD. O. RADZEVIČIENĖ

Daugelis žmonių su nekantrumu laukia vasaros, nes tamsiu metų laiku ne vieną vargino žiemos depresija, kuriai būdingas greitas nuovargis, nuotaikų kaita, mieguistumas, svorio padidėjimas. Sulaukę vasaros šie žmonės neįsivaizduoja poilsio be saulės.

Saulė yra gyvybiškai būtina tiek augalams, tiek žmonėms, tačiau šis gyvybės šaltinis gali būti pagrindinė mirties priežastis, jau nekalbant apie priešlaikinį odos senėjimą ir raukšlių atsiradimą. Saulė spinduliuoja UVA (ultravioletinius A spindulius), UVB (ultravioletinius B spindulius) ir UVC spindulius. UVC beveik visiškai

priemonių, taip pat soliariumuose UV spinduliai aktyvina kalogeną naikinančius fermentus, dėl ko oda tampa mažiau elastinga, plonesnė, suglemba, pagilėja linijos, atsiranda raukšlės. Pakenktos odos ląstelės sustiprina melanino gamybą, o tai sąlygoja ne tik įdegį, bet ir strazdanų bei saulės dėmių atsiradimą. UV spinduliai sulėtina odos atsinaujinimą, dėl to oda darosi šiurkšti, plona, blyški, išryškėja kraujagyslių tinklas. Visi šie pokyčiai sąlygoja priešlaikinį odos senėjimą. Saulės spinduliai skatina laisvųjų radikalų padidėjimą, o jie, pakeisdami ląstelių DNR struktūrą, sąlygoja odos vėžio atsiradimą. Pats pavojingiausias odos vėžys yra melanoma, bet laiku pastebėta ji gali būti išgydyta.

Saulės poveikis mūsų organizmui yra teigiamas ir neigiamas, todėl labai svarbu rasti vidurį. Mes nenorime gauti saulės per daug, bet tuo pačiu negalime gauti jos per mažai.

blokuojami atmosferos ozono sluoksnio ir mažai mus pasiekia, kai tuo tarpu UAB, nors didžioji jų dalis sulaikoma, vis dėlto mus pasiekia ir sustabdomi tik odos lygyje, sukeldami odos pakenkimus, nudegimus, vėžinius susirgimus, jie taip pat sąlygoja kūno įdegį. Įdegis yra natūralus apsaugos nuo saulės būdas. Oda, besigindama nuo saulės, sustiprina pigmento melanino gamybą, todėl mes įdegame. Deja, natūrali apsauga negali susidoroti su žalingu UV spindulių poveikiu, todėl turime naudoti apsaugos priemones. Apsaugos priemonės apsaugo nuo UVB, bet praleidžia UVA spindulius, kurie prasišverbia giliai į odą ir kenkia.. Normaliai oda turi tris sluoksnius: epidermį, dermą ir hipodermį. Derma savo sudėtyje turi kalogeną, suteikiančio odai elastingumą ir paslankumą. Specialios ląstelės, esančios dermoje, gamina naujas odos ląsteles, kurios migruoja į odos paviršių ir sudaro viršutinį odos sluoksnį – epidermį. Būnant saulėje be apsauginių

Tačiau reikia atsiminti, kad saulė ir jos spinduliai mums yra reikalingi. Tik saulėje aktyvuojamas vitaminas D, kuris reikalingas sveikiems kaulams, taip pat normaliai kalcio apykaitai. Saulė teigiamai veikia nervų sistemą, reguliuoja širdies veiklą, krešėjimo procesus, stiprina imunitetą. UV naudojami kai kurių ligų gydymui, tokių kaip rachito, psorjazės, depresijos. Ultravioletiniai spinduliai aktyvuoja vitaminą D iš cholesterolio, todėl žiemą cholesterolio lygis pakyla, nes organizmas stengiasi mus apsaugoti nuo vitamino D stokos, kaupdamas cholesterolio atsargas. Padidėjęs cholesterolio kiekis gali sukelti infarktą, insultą. Tūkstančiai mirčių metuose išsivysto dėl vėžio, sukeliamo nepakankamo saulės spindulių kiekio ir nepakankamo kiekio aktyvuoto vitamino D.

Saulės poveikis mūsų organizmui yra teigiamas ir neigiamas, todėl labai svarbu rasti vidurį. Mes nenorime gauti saulės per daug, bet tuo

pačiu negalime gauti jos per mažai.

Norint sumažinti kenksmingą saulės poveikį turime elgtis išmintingai ir išradingai. Reikia stengtis riboti buvimo saulėje laiką. Jei jaunystėje stengėtės stipriai įdegti (žinovų nuomone, oda labiausiai pažeidžiama iki 18 metų), tai dabar pats laikas pradėti saugotis nuo saulės.

Siūloma pasilikti patalpose nuo 10 val. r. iki 2 val. p. p., kada UV radiacija yra didžiausia, tuo sumažinant kenksmingą spindulių poveikį net 80 proc. Reikia atsiminti „šešėlio taisyklę“ – jei šešėlis trumpesnis už ūgį, UV spinduliuojimas yra intensyvus. Tačiau nepamirškite, kad 20 min. saulės spindulių kasdien yra būtina ir naudinga.

Labai svarbu tvarkingai ir teisingai naudoti apsauginius kremus ir losjonus, parenkant juos individualiai pagal odos tipą. Vasaros pradžioje reikia naudoti stipresnės apsaugos priemones, kurių SPF (angl. „Sun Protection factor“) yra 25–40, vėliau galima naudoti silpnesnius, bet reikia nepamiršti, kad apsauginiu kremu išsitempame 20 min. prieš išeinant į atvirą saulę ir pakartotinai tepamės priklausomai nuo SPF. Jei naudojame kremą, kurio SPF yra 15, saugūs galime būti 150 min. Esant prie vandens telkinių, taip pat kalnuose, renkamės stipresnes apsaugos priemones. Jei ruošiamės maudytis, naudojame atsparius vandeniui kremus arba išsimaudę papildomai išitempame kremu.

Vasarą būtina nešioti galvos apdangalus, kurie apsaugo veidą ir kaklą, o taip pat akinius nuo saulės su UV apsauga, tuo sumažinant kataraktos išsivystymą.

Be šių išorinių apsaugos priemonių egzistuoja vidiniai apsaugos nuo saulės būdai. Tai maistas, kuriame gausu antioksidantų, sumažinančių laisvųjų radikalų kiekį ir tuo pačiu apsaugančių odą nuo kenksmingo saulės poveikio. Vienas iš tokių produktų yra vaisiai ir daržovės. Saulė gali pakenkti augalams taip, kaip jie pakenkia žmonėms, todėl augalai taip pat stengiasi apsisaugoti nuo saulės intensyvindami spalvą. Kuo ryškesnė spalva, tuo stipresnė apsauga nuo nenorimų spindulių. Viena iš naudingiausių daržovių yra pomidorai. Juose esantis lycopenas pasižymi stipriu antioksidaciniu poveikiu, kurį dar sustiprina virimo ar kaitinimo procesas. Tikslinga naudoti pomidorų sultis, pomidorų tyrę (pasta), sriubas, padažus, ketchup.

B karotinai apsaugo mūsų odą ir akis, teigiamai veikdami ląsteles, apsaugodami jas nuo DNR mutacijų, atsiradusių saulės poveikyje.

B karotinių gausu mėlynėse, braškėse, arbūzuose, raudonuose, geltonuose ir oranžiniuose pipiruose, rausvuose greipfrutuose.

Vandenynų žuvis (angl. „cold water fish“) yra naudingos dėl jose esančių omega 3 riebalinių rūgščių,

kurios apsaugo mūsų odą, sušvelnindamos uždegiminius procesus. Rekomenduojama valgyti lašišą, silkę, sardines bent 2 kartus savaitėje. Labai veiksmingai veikia lašišoje randamas antioksidantas astaxantinas, kuris kaip kempinė sugeria saulės spindulius, o taip pat sumažina skausmą ir uždegimą, atsiradusį persikaitinus saulėje.

Stipriu antioksidaciniu poveikiu pasižymi juodasis šokoladas, taip pat kakao, kurią rekomenduojama gerti be pieno ar grietinėlės.

Nepamirškime ir žalios bei juodos arbatos, kurios savo sudėtyje turi antioksidantus polifenolius, nukreiptus kovai su radikalais, pasigaminčiais saulės poveikyje. Stipresniu antioksidaciniu poveikiu pasižymi žaliąji arbata. Ruošiant arbata, ją užplikinus, reikia palaikyti ne mažiau 5 minutes, tuo sustiprinant jos gerąsias savybes.

Iš žaliųjų daržovių naudingiausios yra brokoliai, špinatai, kurie taip pat apsaugo nuo kenksmingo saulės poveikio. Taip pat noriu priminti vitaminų, kovojančių su laisvais radikalais svarbą. Tai vitaminai E, C, A, koenzimai Q 10.

Geros vasaros! Saugios saulės!

DRAUGAS (USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –
Aldona Žemaitytė
aldaze@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBOS

PAGUODOS TELEFONAS

1-866-438-7400

Konfidencialumas
užtikrinamas

Skambinkite nemokamai
kiekvieną ketvirtadienį,
nuo 6 val. v. iki 9 val. v.

V. ALEKNAITĖ–ABRAMIKIENĖ: NEDIDELĖ PERGALĖ GINANT TOTALITARINIŲ REŽIMŲ AUKŲ ORUMĄ

2008 m. balandžio 8 d. Briuselyje vyko Europos Komisijos surengti viešieji klausymai tema – totalitarinių režimų nusikaltimai – praeities vertinimas bei kelias į susitaikymą. Tuose klausymuose dalyvavo Lietuvos atstovai, tarp jų – prof. V. Landsbergis, E. Zingeris, V. Aleknaite-Abramikienė.

Birželio pradžioje Lietuvos teisingumo ministerijos atstovai vyks į Briuselį ir pareišk apie šia tema atliktus „namų darbus“ įstatymdavystės srityje. Tokius darbus yra atlikusi Vokietija, kitos valstybės. Iš Baltijos valstybių namų darbus Lietuva atliko pirmoji. Ateinantį rudenį Vilniuje vyks kitas šių klausymų turas.

Seimo Europos komiteto posėdyje dalyvavęs teisingumo ministras Petras Baguška pareiškė padėką Seimo TS frakcijos narei, dirbančiai Teisės ir teisėtvarkos komitete, Vilijai Aleknaitei-Abramikienei už įstatymų pataisų parengimą. V. Aleknaite-Abramikienės parengtos įstatymo pataisos yra susijusios būtent su praeities – nacistinio ir komunistinio – režimų nusikaltimais ir užsienyje Vyriausybės pristatytos kaip Lietuvos valstybės namų darbas. Ministras prašė paspartinti šito dokumento, kuris jau buvo svarstytas ir bendru sutarimu „palaimintas“ Teisės ir teisėtvarkos komitete, priėmimą Seime. Dokumentas turi kuo greičiau pasiekti plenarinių posėdžių salę ir būti kuo greičiau priimtas.

Kreipėmės į Seimo narę Viliją Aleknaite-Abramikienę, prašydami paaiškinti jos teiktų keleto įstatymų (Politinių partijų, Susirinkimų, Administracinių teisės pažeidimų kodekso ir kt.) ir Baudžiamojo kodekso papildymo įstatymo projektų rengimo istoriją.

Aleknaite-Abramikienė: Šis įstatymų pakeitimų ir papildymų pataisų projektų paketas yra praėjęs labai ilgą kelią Seime. Tai buvo vienas iš pirmųjų mano siūlytų įstatymų. (...)

Dar šios kadencijos pradžioje peržvelgę padėtį naujosiose Centrinės ir Rytų Europos šalyse atkreipė dėmesį į Vengriją, kuri aiškiai pasisakė už vienodas baudas tiek naudojant nacių, tiek ir sovietų simboliką. Kai šis įstatymas Vengrijoje buvo apskųstas Konstituciniam teismui, Vengrijos Konstitucinis teismas išdėstė labai plačią doktriną ir išaiškino, kad draudimai yra susiję su dviejų totalitarinių režimų aukų orumo gynimu. Bet kokias abejones, kurios galėjo kilti tiek dėl paties objekto reikšmingumo, tiek dėl priemonių proporcingumo, teismas pirmiausia grindė aukų orumo gynimu. Turėdami mintyje mūsų, Lietuvos, istorinę patirtį, kurioje buvo tiek aukų ir kančių, už kurias niekaip nėra atlyginta nei moraliai, nei materialiai, šio Vengrijos KT sprendimo pasijutome labai sustiprinti. Tuomet, padedama rimtų teisininkų, pateikiau pirmąjį variantą. Seimas ne tik atmetė, bet ir pasityčiojo iš tų mano norų (pvz., klausė, o ką jūs darysit su vaikiniais, kurie dėvi marškinėlius su Che Guevara nuotraukomis ir t. t.). Tai privertė mus mąstyti ir nenuleisti rankų, stengtis įstatymą tobulinti, kad tokių klausimų kiltų kuo mažiau.

Jeigu atkreipsite dėmesį į mano teikiamas Administracinių teisės pažeidimų kodekso pataisas, ten yra išimčių, kurias mes svarstėme Teisės ir teisėtvarkos komitete, pvz., įrašėme, kad negali būti baudžiami Antrojo pasaulinio karo dalyviai, kurie, apsilkę savo uniformas, paminės, tarkim, kažkokią istorinę datą. Patobulinimai gimė iš oponentų kritikos ir mūsų bandymų įsivaizduoti konkrečius atvejus, į kuriuos galėtų pakliūti Lietuvos policininkai, kuriems tą įstatymą reikės taikyti praktiškai.

Nedidelę pergalę mes jau esame pasiekę. Džiaugiuosi, kad tam projektui – visam paketui – vienbalsiai yra pritaręs Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kažkada jį atmetęs (prisipažinsiu, pataisymai yra labai nedideli). Pasikeitė ir tarptautinė padėtis, nes per tą laiką Lietuvai teko apsvarstyti Vokietijos pastangomis atsiradusį Pagrindų sprendimą dėl rasizmo ir ksenofobijos, kuris, jei bus priimtas, iš valstybių narių reikalaus kriminalizuoti tokią veiklą kaip holokausto neigimas. Savaime suprantama, kad, svarstant tokį projektą LR Seimo Europos reikalų komitete, mes atkreipėme kolegų dėmesį, jog vienašališka atsakomybė būtų labai neproporcinga Lietuvos istorinei patirčiai, kadangi mes patyrėme ne tik holokaustą, bet ir pokario metais bei visą sovietmetį baisius trėmimus, žudymus, ištisų socialinių sluoksnių persekiojimus. Lietuva užėmė labai aiškia laikyseną ir tapo šios temos lyderė Europoje. Tie klausymai, kurie buvo išsakyti Europos Komisijoje, įvyko mūsų partijos narių aktyvumo dėka. Ypač norėčiau išskirti Emanuelį Zingerį, kuris prie to labai daug prisidėjo. Na, o Vytautas Landsbergis, be abejo, buvo pirmas Lietuvos politikas, išsakęs mintį, kad abu režimai turėtų būti sulyginti.

Politikos kontekste susiliejo du požiūriai – mūsų vidinė padėtis (eks-tremizmo ir rasizmo apraiškos visuomenėje) bei europinė iniciatyva. Vis daugiau pritarimo randasi naujosiose šalyse, kurios noriai teikia duomenis klausymų metu. Tarkim, Briuselyje išklausėme labai įdomią Slovėnijos atstovės kalbą. Matome, kad supratimo laukas plečiasi.

Galėčiau nustepti tik dėl vieno dalyko – Lietuvos diplomatai ir LR Vyriausybė aukščiausiojo lygio susitikimuose tiek Briuselyje, tiek Liuksemburge mano projektą pateikia kaip liudijimą, kad Lietuva atlieka savo namų darbus šiame procese, tuo tarpu Seimo pirmininkas, nors kreipiausi keletą kartų, dar neįtraukė jo į Seimo plenarinių posėdžių darbotvarkę (jo žodžiais, jis neturi nieko prieš tą projektą).

Iš tiesų pataisos reiškia kur kas daugiau, negu jose yra parašyta. Jeigu jos būtų priimtos, konkrečiais darbais paliudytų rimtus Lietuvos ketinimus įvertinti stalinizmo nusikaltimus, vadovaujantis Niurnbergo proceso kriterijais. Juk Strasbūro Žmogaus teisių teismas jau yra suformulavęs tokią nuostatą, kad Niurnbergo proceso vertinimai negali būti taikomi siaurai – tik vienos valstybės ir vieno režimo atžvilgiu, kad jie turi būti vertinami ir taikomi pla-

PETRAS KATINAS

Rusijos sprendimai J. Primakov akimis

Senas KGB šnipas ir rezidentas, buvęs Rusijos premjeras, dabar – Rusijos prekybos ir pramonės rūmų prezidentas Jevgenij Primakov pastaruoju metu, kai keičiasi Kremliaus sosto šeimininkai, nepaliaujamai reiškia savo nuomonę per visas Rusijos informavimo priemones. Neseniai jis paskelbė, kad prieš dabartinę Rusijos valdžią iškilo dilema: kam skirti didžiulius pinigus, kurie susikauptų dėl milžiniško pasaulio žaliavų, pirmiausia dujų ir naftos, pašokusių kainų – ekonominiam vystymui ar socialinėms reikmėms. Arba, įsivyravus nuomonei, kad vis tiek viską išvogs (kas iš tiesų labai realu), kova su grobstymais regima tik kaip beprasmiškas užsiėmimas, todėl nieko kita nelieka, kaip tik kaupti tuos milijardus užsienio bankuose.

Maskvoje įvykusioje „Klubas – 206“ diskusijoje, kurioje dalyvavo aukšti politikai, ekonomistai, mokslininkai, J. Primakov paklausė, kaip jis vertina naująjį Rusijos prezidentą Dmitrij Medvedev. Esą, daugelio jis vertinamas kaip prezidentas, kurio pažiūros kur kas liberalesnės nei V. Putin, tad ar tokių pažiūrų žmogus nenuves Rusijos atgal. Tai yra į B. Jelcin laikų užsienio politiką, kuri, anot klausėjų, nieko daugiau ir nedarė, o tik nuolaidžiavo, nuolaidžiavo ir dar kartą nuolaidžiavo. Žodžiu, šoko pagal Washington ir Vakarų muziką. J. Primakov atsakymą būtina pacituoti. Juo labiau, kad tokias nuomones pastaruoju metu reiškia labai daug įtakingų Maskvos asmenų. Ypač imperininkai ir taip vadinamieji nacionalpatriotai. Tų, kurie faktiškai formavo ir dabar formuoja V. Putin politiką.

Štai ką išdėstė J. Primakov: „Labai jau nesinorėtų, kad mūsų naujojo prezidento liberalizmas asocijuotųsi su paklusnumo Vakarams sugrįžimu. Iškart noriu pabrėžti, jog tokią politiką laikau ne liberalia, o kapituliuojančia. Praėjusio amžiaus devintajame dešimtmetyje daugelis galvojo, kad mums būtinai, bet kokia kaina reikia pakliūti į civilizuotą pasaulį. Tas civilizuotas pasaulis, daugelio nuomone, tai pirmiausia Vakarai. Esą todėl privalu taikytis prie jų. Tada net nebuvo kalbama apie nacionalinių Rusijos interesų gynimą. Tačiau tai jokių būdu ne liberalizmas, o kapituliacija, nacionalinių interesų išdavystė. Šiandien pasaulis daugiapoliaris. Atsiranda naujos jėgos, centrai, kurie vystosi net kur kas sparčiau, nei JAV ir Europa. Tai, visų pirma, Kinija, Indija, Brazilija. Jau dabar daugelis analitikų teigia, kad šis, XXI amžius, bus Kinijos, Indijos ir Rusijos amžius.”

Beje, diskusijų dalyviai pateikė J. Primakov klausimą, ką jis manas apie Rusijos ir Baltarusijos sąjunginę valstybę. Atsakymas išties įdomus, nors ir demagogiškas. J. Primakov teigė, kad net SSRS laikais Baltarusija buvo vos ne savarankiška valstybė, nes buvo Jungtinių Tautų narė. Tačiau kartu jis pabrėžė, jog jokių būdu negalima Baltarusijos prijungti prie Rusijos, paverčiant ją paprasta gubernija. Pasak J. Primakov, tai labai žalinga pozicija, prieštaraujanti sveikam protui, ir pati Baltarusija su tuo niekada nesutiktų.

Dar griežtesnę kritiką J. Primakov pareiškė Rusijos Valstybės Dūmai, priėmusiai rezoliuciją pripažinti nuo Rusijos atplėštų Abchazijos ir Pietų Osetijos „nepriklausomybę“. Štai J. Primakov žodžiai: „Aš kategoriškai prieš tokius sumanymus. Jeigu mes (t.y. Rusija – P.K.) tai padarysime, tai pirmiausia parodysime neturintys jokių principų. Juk mūsų požiūris į Kosovo nepriklausomybę grindžiamas visiškai kitais principais. Negalima vienoje situacijoje vadovautis vienais principais, kitoje – visai priešingais. Būtina gerai pasverti tokių žingsnių, kuriuos siūlo Dūma, pasekmes. Jeigu mes pripažinsime Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybę, mes galutinai, visiems laikams prarasime Gruziją. Nemanau, kad tai būtų naudinga mūsų interesams.”

Kaip ten bebūtų, bet į J. Primakov žodžius Kremliuje labai įsiklausoma. Bėda ta, kad tame Kremliuje knibždėte knibžda vadinamųjų vanagų, tokių kaip buvęs gynybos ministras, dabar pirmasis vicepremjeras Sergej Ivanov. Pastarasis dabar kone kasdien lankosi Rusijos karinio pramoninio komplekso įmonėse ir dalyvauja naujų raketinių kompleksų, lėktuvų, kuriems, esą, nėra lygių pasaulyje, pristatyme. Girdi, nėra čia ko terliotis su tokiomis buvusiomis respublikomis, kaip Gruzija ar Ukraina. Reikia trinkelėti kumščiu į stalą ir parodyti joms savo vietą.

Tuo tarpu Vakarai, įskaitant ir JAV, anot S. Ivanov ir jam panašių, nė piršto nepajudins nė Ukrainos, nė Gruzijos gynybai. Tokios nuomonės ypač aktyviai imtos skleisti po Rumunijos sostinėje įvykusio NATO aukščiausiojo lygio susitikimo, kai faktiškai NATO nusileido Rusijos spaudimui ir nepakvietė Gruzijos ir Ukrainos stoti į sąjungą. Tiesa, po to, kai šiomis dienomis rusų naikintuvas numušė virš Abchazijos (t.y. Gruzijos teritorijos) Gruzijos nevairuojamą žvalgybos lėktuvą, Europos Sąjunga lyg ir pradeda atsipeikėti. ES pirmininkaujanti Slovėnija paragino Rusiją neįgyvendinti savo pradėtų planų – iš esmės aneksuoti Gruzijos sritis – Abchaziją ir Pietų Osetiją. Pabrėžiama, kad ES remia Gruzijos teritorinį vientisumą. Tačiau, sprendžiant iš Rusijos atstovo Jungtinėse Tautose išvedžiojimų, Maskva ir toliau vykdys Abchazijos ir Pietų Osetijos atžvilgiu šliaužiančią politiką.

čiai ir universaliai. Taigi tikrai pri-brendo laikas Europai pagaliau tarti savo žodį. Smagu, kad Tėvynės sąjun-ga vėl yra šio proceso – iš esmės jau globalaus proceso – priekyje. Nuo mūsų sėkmės priklausys ir Europos

sėkmė. Jeigu mums Lietuvoje pasi-seks įtvirtinti šią teisingumo sam-pratą, tai, tikėtina, kad ji įsitvirtins ir Europoje.

Parengė **Audronė V. Škiudaitė**
„Politikų tribūna”

A. Lukas: Visų lietuvių bažnyčių išgelbėti negalėsime

Apie JAV ir LR sutartį dėl kultūros paveldo apsaugos ir jo išsaugojimo

Pranešimas skaitytas Antrojoje Lietuvių katalikų sielovados konferencijoje 2008 m. balandžio 26 d. Chicago, IL

ALGIS LUKAS

JAV kultūrinio paveldo užsienyje išsaugojimo steigiamasis įstatymas

Įstatymas, kuris įteisino JAV kultūrinio paveldo užsienyje komisiją (U.S. Public Law 99-83, Section 1303), buvo patvirtintas JAV Kongreso 1985 m. rugpjūtį. Pagrindinis to įstatymo tikslas yra „skatinti apsaugą ir išsaugojimą kapinių, paminklų ir istorinių pastatų, kurie yra laikomi JAV piliečių užsienio paveldu“. Įstatymas taip pat suteikė JAV komisijai teisę rūpintis užsienyje esančio kul-

Algis Lukas
Jono Kuprio nuotr.

tūrinio paveldo atpažinimu ir išsaugojimu. Komisiją sudaro 21 asmuo, iš kurių 7 yra paskirti JAV prezidento, 7 – JAV Kongreso rūmų vadovo pritarimu ir 7 – Senato prezidento pritarimu. Komisijos nariai negauna algos, bet atliekant komisijos pareigas jiems atlyginama už visas jų darbo, kelionių ir pragyvenimo išlaidas. Komisija samdo tarnautojus, kuriems mokama iš valdžios paskirto biudžeto. Jie gali kreiptis į visas JAV valdžios ministerijas, įskaitant ir Užsienio reikalų (Secretary of State), kuri, komisijai prašant, turi jiems suteikti visą prašomą informaciją. Komisija gali priimti aukas ar pinigines dovanas ir jas panaudoti savo nuožiūra.

JAV ir LR sutartis

Vykdant JAV Kongreso priimtą įstatymą JAV ir Lietuvos Respublika pasirašė sutartį „Dėl tam tikrų kultūros objektų apsaugos ir išsaugojimo“. Sutartis buvo pasirašyta 2002 metais spalio 15 dieną Vilniuje. To susitarimo pagrindinis straipsnis sako, kad: „Kiekviena šalis imsis atitinkamų veiksmų, kad apsaugotų ir išsaugotų visų nacionalinių, religinių ar etninių grupių, kurios gyvena ar gyvena jų teritorijoje, įskaitant per Antrąjį pasaulinį karą vykdyto genocido aukų, kultūros paveldą.

Šiame susitarime ‘kultūros paveldas’ – tai religinių apeigų vietos, istorinę vertę turintys objektai, paminklai, kapinės ir mirusiems pagerbti skirtos vietos bei su visu tuo susijusi archyvinė ir kitokia autentiška dokumentinė medžiaga.”

Lietuvoje šio susitarimo vykdo-

masis atstovas yra LR paskirta komisija, kurią sudaro: pirmininkė, LR prezidento patarėja Irena Vaišvilaitė istorijos profesorius Z. Kiaupa ir Teisingumo ministerijos sekretorius P. Koverovas. Amerikoje šio susitarimo vykdomasis atstovas yra JAV komisija Amerikos paveldui užsienyje išsaugoti.

JAV yra pasirašiusi panašias sutartis su 28 kitais Rytų Europos kraštais, tarp kurių yra Pabaltijo kraštai, Rusija, Lenkija ir Vokietija. Mano žiniomis, Lietuva yra vienintelė šalis, sutartyje su JAV pareikalavusi, kad būtų įtraukti ir Lietuvai svarbūs kultūriniai palikimai Amerikoje.

Paruošti kultūrinių vertybių sąrašai

Šią sutartį įgyvendinant JAV ir LR paruošė reikšmingų kultūrinių ar istorinių objektų sąrašus. JAV sąrašas susideda iš žydų visuomenei reikšmingų buvusių ar esamų sinagogų, kapinių, žydų naikinimo vietų bei kitų jų visuomenei reikšmingų objektų Lietuvoje. Lietuvai reikšmingų kultūrinių objektų Amerikoje sąrašas buvo sudarytas LR Kultūros ministerijos, talkininkaujant JAV LB Amerikos lietuvių kultūrinio paveldo komitetui (kun. Ričardas Repšys, Marija Remienė, Ramutė Žukaitė ir Algis Lukas – pirmininkas). Į Lietuvos sąrašą yra įtraukta beveik visos veikiančios Amerikos lietuvių parapijos, kultūros centrai, jaunimo stovyklos, paminklai ir žymesnės lietuvių kapinės. Iš viso – apie 120 objektų. Kultūros ministerijos pageidavimu, sąrašas buvo sudarytas išsamus, kol kas nebandant nustatyti sąraše įtrauktų objektų reikšmingumo lietuvių išeivijos kultūrai ar istorijai.

Sutartis šiandien

Praeitų metų (2007) gegužės mėnesį turėjo įvykti pasitarimas ir derybos tarp JAV ir Lietuvos Respublikos komisijų, kuriame turėjo būti priimti ir suderinti kiekvieno krašto pristatyti kultūrinio paveldo sąrašai. Lietu-

Maspeth, New York Kristaus Atsimainymo lietuvių bažnyčia, statyta 1967 metais.
Algio Luko nuotr.

vos komisija buvo pasitarimui pasiruošusi, tačiau iki šiol toks pasitarimas su JAV komisija neįvyko. Lietuvos komisijos pirmininkė mano, kad JAV komisijai tolimesnės derybos dėl kultūrinių sąrašų suderinimo nėra šiuo metu reikalingos ar naudingos. Ji siūlo, kad Amerikos lietuviai keltų šį dvišalių derybų klausimą, ragindami JAV pradėti derybas su Lietuva.

Šių metų kovo mėnesį JAV Kongreso Užsienio reikalų komitetas pritarė rezoliucijai, smerkiančiai daugiabučio statybas Vilniuje, kur gali būti pažeista buvusių Šnipiškių žydų kapinių riba. Lietuvos vyriausybė yra kaltinama pažeidusi 2002 metais pasirašytą dvišalę sutartį, pagal kurią Lietuva yra įsipareigojusi apsaugoti JAV piliečiams reikšmingas kultūrinės vietoves. Jei tas klausimas nebus tinkamai išspręstas, gali būti pakenkta politiniams Lietuvos santykiams su JAV. Šnipiškių kapinių reikalu yra rašiusi Vilniaus merui ir dabartinė JAV Demokratų partijos kandidatė į prezidentus Hillary Clinton.

Sutarties nauda

Susitarimo nauda norint išsaugoti Amerikos lietuvių kultūrinius objektus nėra aiški. Nors Lietuvos

ambasada Amerikoje, LR Kultūros ministerija ir LR prezidentas dėjo pastangas pasinaudoti šiuo LR – JAV susitarimu siekiant padėti išsaugoti Aušros Vartų New York ir Šv. Jurgio Pennsylvania bažnyčias nuo uždarymo, teigiamų pasekmių nebuvo.

Amerikos lietuvių sukauptas nekilnojamas kultūrinis paveldas yra beveik išimtinai parapijų (vyskupijų) arba religinių ordinų rankose. Amerikos įstatymai pripažįsta religinių organizacijų teisę į jų turimą nekilnojamą nuosavybę ir valdžia neturi galios nurodyti, kaip religinis nekilnojamas turtas turi būti tvarkomas. Čia galioja nuosavybės įstatymai. Ties patys nekilnojamo turto įstatymai galioja ir pasauliečių nuosavybei. Kapinės Amerikoje taip pat yra nuosavybės įstatymų apsaugotos ir jų judinti negalima. JAV – LR kultūrinio palikimo sutartį Amerikos valstybėje netaikant galima pritaikyti, nebent tai būtų siekimas išgauti valstybinį pripažinimą, jog koks nors pastatas, paminklas, bažnyčia ar kapinės turi istorinę, architektūrinę ar kultūrinę reikšmę. Gavus tokį pripažinimą, galima pasinaudoti valstybiniais ar vietiniais įstatymais, kurie tokius objektus apsaugo.

Nukelta į 8 psl.

Baltimore, Maryland Šv. Alfonso bažnyčia, vokiečių statyta 1845 metais. Lietuvių nupirktą 1917 metais.

Algio Luko nuotr.

SEINIJOS DIENA VILNIUJE – 2008. 04. 26.

IONAS ČESNAVIČIUS

Pagaliau ir vėl sulaukėme Seinijs dienos Vilniuje, o tuo pačiu ir „Aušros“ leidyklos 15-mečio minėjimo!

Renginiai prasidėjo Vilniaus mokytojų namuose 11 val. ryte. Renginį pradėjo rašytoja Birutė Jonuškaitė ir Seinų apskrities viršininko pavaduotojas Romas Vitkauskas. Pasigirdo Jungėnų kapelos melodijos. Gretimoje patalpoje vilniečių jau laukė Punsko kultūros namų vaidinimas pagal Žemaitės dramą „Trys mylimos“.

Galerijoje buvo išrikiuoti standai su „Aušros“ leidyklos leidiniais. Lentynose išdėliotos knygos, spausdintos nuo 1992 m. Iki tol visuomenei plačiau žinomas buvo tik Lenkijos lietuvių kultūros bendruomenės leidinukas „Aušra“, kartais dar pasirodydavo nelegalių ir pusiau legalių leidinių. O tie standai užpildyti dėmesio vertais leidiniais, beveik be išimties gvildenančiais to krašto kultūrinę veiklą, etninį tapatumą, gimtąją kalbą, istorinės raidos įvykius. Čia išdėlioti vadovėliai moksleiviams, lietuvių–lenkų kalbų žodynėliai.

Pirma, kas krito į akis, tai gausi literatūra ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus jaunimui. Be abejo, čia „Aušros“ ir „Suvalkiečio“ žurnalų numeriai. Daug dvikalbių ir leidinių lenkų kalba. Paminėčiau Lietuvos partizano, istoriko ir poeto Antano Suraučiaus „Per karo okupacijas“, „Žaliojo rikiuotei“, „Sargyboje“, „Mano kaime“, Justino Staugaičio „Seinų katedros šešėlyje“, vyskupo Antano Baranausko „Artojų giesmės šventos“, Onutės Burauskaitės „Suvalkų krašto lietuvių trėmimas“, Jono Pajaujo straipsnių rinkinys „Seinijs gyvenvietės ir gyventojai“. Visko neišvardysi. Tarp jų autoriai: Kazys Žukauskas, Alicija Sitarskienė, Vytautas Rėkus, J. S. Paransevičius, Jolanta Dapkevičiūtė, Julianna Racis, Eugenija Untilienė-Kreft, Janina Venckūnienė, Kostas Cibulskas, Romas ir Petras Vitkauskai, Juozas Vaina, Konstantinas Sidaris, Vytautas Rėkus, Nijola Birgel, E. Degutienė, N. Grigutienė, J. Macukonienė, V. Rėkus, A. Uzdila, B. Bobinienė, M. Černelienė, dr. Petras Kalnias, J. Akromas, E. Biliūtė-Aleknavičienė, J. Malinauskaitė-Vektorienė, T. Paransevičienė, B. Jonuškaitė, Vitalija Stravinskienė ir kt.

Pažymėtina, jog leidyklos spaudinių apimtis jau skaičiuojama šimtais leidinių. Būtų galima manyti, jog viskas vyksta sklandžiai, tačiau taip nėra. Kaip žinoma, leidinių tiražas nėra didelis, be to, kliudo ir visokie biurokratiniai formalumai. Tad nuolatos tenka susidurti su finansavimo problemomis. Kolektyvas dirba ne be pasiaukojimo, entuziazmo ir vilties. Už darbą 2008 m. leidyklai dar neskirtas nė vienas zlotas, o jau baigėsi balandis.

Mokytojų namų koridorius Seinijs dienos proga virto Lenkijos lietuvių visuomenininko, kultūros veikėjo Sigito Birgerio fotografijų galerija. Nuotraukų paroda buvo skirta Punsko parapijos 410 metų jubiliejui.

Seinijs renginio dalyviams buvo gera proga susitikti, pasiklausyti ir pasikalbėti su trijų naujų leidinių autoriais. Vienas iš jų – nuotraukų albumo „Punsko parapija 1597–2007“ autorius Sigitas Birgeris. Autorių pris-

Kalba nuotraukų albumo „Punsko parapija 1597–2007“ autorius Sigitas Birgeris.

tatė ir daug šiltų žodžių pasakė poetas Vladas Braziūnas. O pats autorius apžvelgė ilgą šio krašto tautos

judėjimo metai. Kai broliai ir seserys vykdė partizaninį karą, tikrai apie muziką nesisinorėjo galvoti“, – sakė Vincentas. Kitais metais kapela minės savo 30-metį.

Žiūrovams prisistatė Punsko Kovo 11-osios licėjaus choras „Pašešupiai“. Tarp kitų dainų, jų repertuare ir Lietuvos partizanų daina „Kur tu eisi?“, išplėtotą Jono Povilonio.

Sulaukėme ir prieš keletą metų Seinuose įkurtos „Žiburio“ gimnazijos vaisių. Tos mokyklos auklėtiniai prisistatė popmuzikos repertuaru. Visi atlikėjai susilaukė ilgų plojimų.

Pristatytas trečias „Aušros“ leidinys – tai mokslo visuomenei gerai žinomo Lenkijos lietuvių, istorijos dr. Bronius Makausko tik ką parašytas istorinis veikalas apie Lietuvos partizanų karą „Litewska wojna partizancka 1944 – 1953“. Knyga parašyta lenkų kalba ir yra skirta Lenkijos skaitytojui. Istoriko pastebėjimu, tokiai tematikai „yra gera dirva dabar, kai abi mūsų valstybės eina bendra-

darbiavimo keliu, kad lenkai šį lietuvių kovų epizodą gerai suprastų ir įvertintų“.

Scenoje dar skambėjo dainos, tačiau renginysėjo link pabaigos. Vėduose švytėjo pasitenkinimas, gera nuotaika. Ir štai Mokytojų namų projekto vadovas Juozas Žitkauskas priminė, jog salėje sėdi Jonas Endriukaitis ir buvęs Vilniaus apskrities viršininkas Alis Vydūnas. Tad jiems ir buvo suteiktas žodis. Saviveiklininkams, kolektyvų vadovams, knygų autoriams buvo įteikti apdovanojimai, nuširdžiai padėkota už paliktus gražius ir malonius prisiminimus. Perduota dovana ir nuo prof. Z. Zinkevičiaus, išsakyti jo palinkėjimai.

Ačiū seiniečiams, punskiečiams už malonias ir prasmingas praleistas dienas! Rėmėjai: Punsko savivaldybė, Seinų „Žiburio“ mokykla, Punsko LKN, Punsko Kovo 11-osios lietuvių licėjus.

Žiūrovai Šv. Kotrynos bažnyčioje.

Jono Česnavičiaus nuotraukos

istoriją, jos kovas dėl laisvės, gamtos grožį. Išsakė savo skausmą ir dėkingumą tiems istorikams, kurie gaivino, žadino prisikėlimui iš svertimų jungo. Birgeris vylėsi, kad minint Lietuvos tūkstantmetį „bus ne tik gražūs šokiai ir dainos, bet bus daug ir nuveikta“.

Į pavakarę renginys persikėlė į Šv. Kotrynos bažnyčią. Čia vėl mus pasitiko Jungėnų kaimo kapela. Ilgametis šios kapelos organizatorius ir vadovas Vincentas K. Svitojus trumpai apžvelgė kapelos istoriją. Trumpai, nes šiuo metų Punsko „Aušros“ leidykla išleido jo knygą „Vėl gegužio žiedai“. Anot knygos autoriaus, „nesinorėjo, kad mūsų muzikavimas nueitų užmarštin, kad po keliolikos metų reikėtų rankioti po trupinius“. O kapelos istorija turtinga. Jai teko muzikuoti ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje, Suomijoje, Graikijoje, Ukrainoje, daug kartų Lenkijoje... „Gyvenime buvo gal tik vienas periodas, kai nesisinorėjo muzikuoti. Tai buvo kraupūs pokario ir partizaninio

PLB Lituanistikos katedroje Ilinojaus universitete Čikagoje (University of Illinois at Chicago, UIC) pradėta kurti privačios, kasdienės rašomosios lietuvių kalbos duomenų bazė. Renkame įvairiausių laiškų, atvirukų, atvirlaiškių, nuotraukų užrašų, dienoraščių kopijas. Ši duomenų bazė bus svarbi ne tik kalbininkams, bet ir istorikams, sociologams, antropologams. Tad nuoširdžiai prašome Jūsų pasidalyti savo namų archyvuose laikoma privačios lietuvių kalbos medžiaga: lietuviškais laiškais, atvirukais, atvirlaiškiais, nuotraukų užrašais, dienoraščiais.

Prašome mums rašyti:

Assoc. Prof. Giedrius Subacius,
Dept. Slavic and Baltic,
University of Illinois at Chicago,
UH 1608, MC/306, 601 S. Morgan St.,
Chicago IL 60607, U.S.A.

Elektroniniai adresai:

subacius@uic.edu,
v.kaledaite@hmf.vdu.lt,
aurelijat@yahoo.com

PLB Lituanistikos katedra dėkoja **Danutei Jankienei**, prisidėjusiai prie mūsų duomenų bazės kūrimo. Taip pat nuoširdžiai dėkojame **Lidijai Ringienei** ir atsiprašome jos už ankstesniame numeryje suklystą vardą ir pavardę.

LIETUVOS SAVAITĖ

ANDRIUS NAVICKAS

Šleivi žingsniai europietiškos tapatybės link

Lietuvos politiniame gyvenime laikinas atokvėpis. Politinės partijos įvertina savo žmogiškuosius, finansinius išteklius ir kuria rinkimų kampanijų taktikas. Tai, regis, užgožia visas kitas veiklas. Politinė scena suskilo į daugybę nedidelių fragmen-tų, kurių kiekviename vyksta svarbios politinės mažosios dvikovos, kurias kol kas sunku vienareikšmiškai įvertinti. Todėl šioje apžvalgoje susitelksiu išskirtinai ties Lietuvos žingsniais užsienio politikos srityje. Deja, visi jie kiek šleivi.

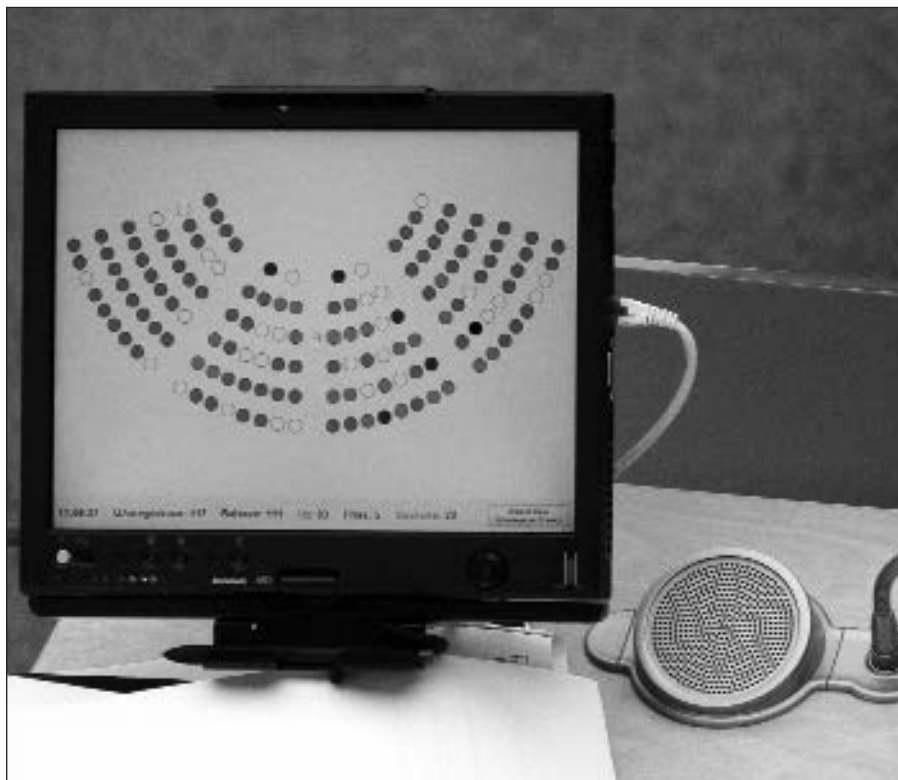
Didžiausią įtaką Lietuvos ateičiai turinčiu įvykiu turėtume vadinti Lisabonos sutarties patvirtinimą Seime. Primenu, kad prieš keletą metų Seimas galvotrukčiais patvirtino Europos Sąjungos (ES) Konstitucijos sutartį. Lietuvos parlamentariai tiek skubėjo būti pirmieji Europoje, jog sutartį patvirtino net neskaitę. Kaip vėliau išaiškėjo, net nespėjus parengti kokybiško jos vertimo į lietuvių kalbą. Nors eurobiurokratai mandagiai pasveikino lietuvių spartą, tačiau tokia skuba kėlė ne partnerių pasigėrėjimą, bet veikiau nuostabą. Tuo labiau, kad Konstitucinė sutartis paliko daug galvosūkių ir netrukus buvo atmesta Prancūzijoje ir Olandijoje. Kalbėta apie ES krizę, karštligiškai bandyta rengti naują sutartį, atsižvelgiant į kritikų reikalavimus. Galiausiai vietoj ES Konstitucijos projekto buvo suformuluota pakankamai plačios apimties, tačiau mažiau ambicinga sutartis, kurią visų ES valstybių vadovai pasirašė Lisabonoje. Prasidėjo naujas sutarties patvirtinimo etapas. Šikart lietuviai jau neskubėjo. Deja, regis, ne dėl to, kad norėjo geriau įsigilinti į sutarties detales, bet paprasčiausiai nusprendė, kad ši sutartis nėra svarbi. Kaip pa-

rodė sutarties svarstymas Seime, dauguma parlamentarų iki šiol nėra skaitę sutarties ir, regis, net nesi-ruošia to daryti.

Tiesa, tai nereiškia, kad nebūta karštų diskusijų. Kai kurie parlamentariai ragino pasinaudoti proga ir ultimatyviai pareikalauti, jog ES leistų pratęsti Ignalinos atominės elektrosinės darbą. Radikalesni netgi pareiškė, kad sutarties pasirašymas reiškia Lietuvos valstybingumo laidotuves, esą balsavusieji „už“ sutarties patvirtinimą eilinį kartą „pardavė Lietuvą“.

Tikrai labai blogai, kad solidžių diskusijų nei Seime, nei visuomenėje Lisabonos sutarties klausimu nebuvo. Tačiau tai jau įsisenėjusi bėda, kad mes dar nesijaučiame visaverčiai ES nariai, kurie ne tik vykdo kažkiek priimtas direktyvas, bet ir patys dalyvauja, formuluojant bendrabūvio taisykles. Kita vertus, kritikų dramatiškus perspėjimus, jog Lietuva praranda valstybingumą ir pernelyg daug funkcijų perduoda ES įstaigoms, reikėtų vertinti kaip priešrinkiminį šurmulį. Lisabonos sutartis yra nuosekli Lietuvos stojimo į ES sutarties tąsa. Pripažinkime, kad šandien sąžiningiau būtų klausti ne apie tai, ką Lietuvai davė narystė ES, bet apie tai, kiek Lietuvos įstojimas buvo svarbus ES? Kol kas elgiamės kaip išlaikytiniai, gausiai remiami iš struktūrinių fondų, bet vis neišmokstantys prisiimti atsakomybės už bendrus reikalus. Esu tvirtai įsitikinęs, kad didžiausias pavojus Lietuvos valstybingumui šiandien kyla ne iš išorės. Tikrai ne iš ES ir net ne iš Rusijos, bet iš mūsų valstybės vidaus. Jei mes nesugebame sutarti ir tvarkytis valstybės viduje, tai visada bus negeranoriškų kaimynų, kurie bandys daryti įtaką mūsų valstybėje.

Būtent dėl to nevienareikšmiškai

Tikrai labai blogai, kad solidžių diskusijų nei Seime, nei visuomenėje Lisabonos sutarties klausimu nebuvo.

tenka vertinti ir Užsienio reikalų ministro pareiškimą, jog Lietuva vetuoja ES derybų su Rusija pradžią, kol pastaroji neišpildys tam tikrų sąlygų. Viena vertus, principingumas užsienio politikoje labai svarbu. Tačiau jis turi būti nuoseklus ir išmintingas. Deja, iki šiol Užsienio reikalų ministerijai principingumo santykiuose su Rusija labai trūko. Geriau vėliau negu niekad? Iš dalies – taip. Kita vertus, kol kas Lietuvos veto labiau suerzino ne Rusiją, bet kitas ES valstybes. Kritiškai jį įvertino net Lenkija, Latvija ir Estija. Taigi, gali būti, kad galiausiai tokia Lietuvos laikysena tik padės Rusijai, kuri bet kuria proga pabrėžia didžiosioms Europos valstybėms, kad pokomunistinės valstybės, priklausančios ES, nesugeba elgtis nuosekliai, išmintingai, jų sprendimams daug įtakos daro įvairūs psichologiniai kompleksai.

Panaši padėtis ir dėl Lietuvos karių siuntimo į Iraką. Užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas paskubėjo pareikšti, kad iš Irako grįžtančius Lietuvos karius nedelsiant pakeis nauji. Toks pareiškimas sukėlė neigiamą Krašto apsaugos ministro Juozo Olekos reakciją. Jis viešai pareiškė prieštaraujantis, jog nauji kariai būtų siunčiami į misiją Irake, nes

jie esą nepakankamai tam pasiruošę. Alyvos į ugnį šliūkštelėjo Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Žygimantas Pavilionis, leidęs sau atskaityti moralą Olekui. Pavilionio elgesys dar kartą patvirtino nuogastavimus, kad Užsienio reikalų ministerija yra įsijautusi į superministerijos, galinčios vadovauti kitoms, vaidmenį.

Netikėtai Lietuvos užsienio politika pateko į „Irako krizę“, kuri kol kas lieka neišspręsta. Galima spėti, kad Krašto apsaugos ministras naujų karių siuntimui į Iraką priešinas ir dėl to, kad visuomenėje karinės misijos labai nepopuliarios ir tokiu būdu socialdemokratai prieš rinkimus bando rinktis taškus. Kita vertus, turime pripažinti, kad įstatyme aiškiai numatyta, kad misijų klausimus sprendžia Krašto apsaugos, o ne Užsienio reikalų ministerija. Taigi formaliai Olekas visiškai teisus, kai protestuoja prieš Vaitiekūno kišimąsi į sritį, kuri jo kompetencijai nepriklauso.

Deja, visi trys šioje apžvalgoje paminėti žingsniai užsienio politikos srityje parodo, jog ir čia daugiau sumaišties nei racionalaus tęstinumo. Telioka viltis, jog tai tėra priešrinkiminiai traukuliai, kuriuos spalio rinkimai vienaip ar kitaip pagydyt.

Mirė 2,5 tūkstančio žydų vaikų išgelbėjusi lenkė

Vilnius, gegužės 12 d. (Bernardinai.lt) – Varšuvoje eidama 99-uosius metus mirė Lenkijos nacionalinė didvyrė Irena Sendlerowa.

I. Sendlerowa – Pasipriešinimo judėjimo Antrojo pasaulinio karo metais dalyvė – išgelbėjo 2,500 žydų vaikų. Ji juos slapta išvežė iš Varšuvos geto.

Kaip rašo BBC, I. Sendlerowa teigė, kad įtikinti tėvus atsisveikinti su savo vaikais buvo itin didelė trauma. Vaikai buvo išgabenami įvairiais būdais: greitosios pagalbos automobiliuose, per kanalizacijos kanalus, sykį – po jos suknele. Holokausto metais už pagalbą žydams grėsė mirties bausmė.

Kartu su 20 bendražygių ji gelbėjo geto vaikus nuo 1940 iki 1943 metų, kol galiausiai naciai padegė Varšuvos getą pasmerkdami jame liku-

sius gyventojus mirčiai.

1943 metais I. Sendlerowa buvo suimta ir kankinama Gestapo pareigūnų, tačiau neišdavė išgabtų vaikų vardų. Nuo mirties ji buvo išgelbėta tik savo egzekucijos dieną – papirkus ją saugojusius SS kariškius.

BBC korespondentas Varšuvoje Adam Easton teigia, kad I. Sendlerowa nekentė apibūdinimo „herojė“ ir sakydavo, jog jos sąžinė nebuvo rami dėl to, kad padarė tiek nedaug.

Praejusiais metais Lenkijos parlamentas vienbalsiai balsavo už rezoliuciją, pagerbiančią I. Sendlerową už „labiausiai pažeidžiamų nacių ideologijos aukų – žydų vaikų – gelbėjimą“.

2007 metais I. Sendlerowa buvo kandidatė Nobelio taikos premijai gauti. Ji taip pat apdovanota „Tautų teisuolio“ vardu, kurį skiria Izraelis.

Po pusmečio barelis naftos gali kainuoti 200 dolerių

Vilnius, gegužės 12 d. (Balsas.lt) – Žaliavinės naftos kaina po pusmečio gali pasiekti 200 dolerių už barelį (barelis – nesisteminis skysčių tūrio matavimo vienetas). Kaip skelbia BBC, pasaulinėje naftos rinkoje paklausa ir toliau smarkiai viršija pasiūlą.

Praejusią savaitę žaliavinės naftos kaina JAV pirmą kartą perkopė 122 dolerius už barelį. Tačiau „Goldman Sachs“ įmonės energetikos analitikas Argun Murti perspėjo, kad netrukus naftos kainos priartės ir prie 200 dolerių. Stratego teigimu, tokį kainų lygį barelis naftos pasieks per ateinančius 6–24 mėnesius. Naftos kainos nuo šių metų pradžios jau išaugo 25 proc., o lyginant su 2001 metų kainomis – net 400 proc.

Dar prieš 3 metus A. Murti numatė, kad naftos kainos perkops 100 dolerių už barelį. Spėjimai išsipildė šių metų sausį.

Augančią naftos paklausą itin

įtakoja sparčiai besivystanti Kinija bei taip pat sparčiai ekonominę pažangą daranti Indija. Šios šalys dėl liūto dalies naftos šiuo metu kovoja su JAV, Europos Sąjunga bei Japonija.

Tuo tarpu kai kurios nafta turtingos šalys susiduria su gavybos problemomis. Prieš Vyriausybę kovojantys sukilėliai Nigerijoje šią savaitę vėl surengė išpuolį prieš naftotieki, tad naftos gavyba dar labiau smuko. O naftos tiekimą per Irako šiaurę kiek stabdo atsinaujinę Turkijos armijos puolimai, nukreipti prieš kurdų sukilėlius.

Specialistai numato, kad augančios naftos kainos turės didelę įtaką valstybių ekonomikai, kurios susidurs su sulėtėjusiu augimu bei didėjančia infliacija. Jau dabar specialistai pastebi, kad JAV gyventojai mažiau keliauja, daugelis planuoja mažiau kelionių ir vasaros atostogų metu.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Kinijoje žemės drebėjimas galėjo nusinešti 5,000 aukų

Sichuan provincijoje gelbėtojai namų griuvėsiuose ieško sužeistų ir žuvusiųjų.
Reuters nuotr.

Beijing, gegužės 12 d. (AFP–BNS) – Pietvakarių Kinijos regioną pirmadienį sukrėtė galingas žemės drebėjimas, sugriauta daug mokyklų, namų, žuvo mažiausiai 100 žmonių, rodo pirmieji duomenys, o stichijos siautėjimo vertinimais žuvusiųjų gali būti net penki tūkstančiai.

Žemės drebėjimas, 7,8 balo pagal Richterio skalę, buvo jaučiamas miestuose plačioje pietryčių Azijos teritorijoje – nuo Tailando sostinės Bankoko iki Sichuan provincijos už daugiau kaip 1,800 kilometrų. Kinijos ministras pirmininkas Wen Jiabao pavadino tai „didžiule nelaime“ ir paragino laikytis rimties.

Kinijos naujienų agentūra „Xinhua“ pranešė, jog Dudziangjan sugriuvo mokykla, spėjama, jog po griuvėsiais liko apie 900 moksleivių. Pasak Civilinės saugos ministerijos, apytikriais vertinimais, žuvusiųjų gali būti 3–5 tūkstančiai, sužeistų – apie 10 tūkstančių.

Šalies prezidentas Hu Jintao paragino imtis visų įmanomų pastangų

žmonėms gelbėti. Kariuomenei įsakytą prisidėti prie gelbėjimo darbų. Sichuan provincijos sostinėje Chengdu uždarytas tarptautinis oro uostas, skrydžiai atšaukti.

Olimpinių žaidynių rengėjai pranešė, kad nė vienas iš 31 olimpiados objekto nuo žemės drebėjimo nenukentėjo.

Stipriausi požeminiai smūgiai buvo vietovėje, esančioje už 93 km nuo Chengdu, kuriame gyvena daugiau kaip 12 mln. žmonių, ir 260 km nuo Chongking su 30 mln. gyventojų.

Pasak Valstybinės seismologinės tarnybos, žemės drebėjimo epicentras buvo Venchuan apskrityje, kalnuotame regione, kuriame yra ir Volong gamtos draustinis, o pastarasis yra pagrindinis mokslinis didžiųjų pandų veisimo centras.

Trijų tarpeklių užtvanka nenukentėjo, tačiau Beijing ir Shanghai pastatai virpėjo, todėl žmonės buvo iškeldinti iš daugiaaukščių pastatų, bet pranešimų apie sugriovimus nėra.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin pasiūlė įtraukti „naujus vardus“ į vyriausybės sudėtį, pranešė Rusijos agentūros. Tai V. Putin pasakė susitikime su šalies prezidentu Dmitrij Medvedev. Iš viso vyriausybėje dabar yra 7 vicepremierai, iš jų 2 – pirmieji vyriausybės pirmininko pavaduotojai. Prezidentas ir jo pirmtakas pagrindiniu tikslu savo darbe nurodė kovą su infliacija, kuri darosi nekontroliuojama, ir žadėjo pertvarkas mokesčių ir pensijų srityje.

AZIJA

KATMANDU

Nepalo policija sulaikė 562 tibetietes, kurios sekmadienį dalyvavo protesto prieš Kiniją mitinge Katmandu, pranešė pareigūnai, kurie nurodė, kad tai buvo pirmasis vien moterų protestas prieš kinų valdymą Tibete. Kai kurios jų vežamos į policijos automobilius ir vežamos į areštines šaukė „Norime laisvo Tibeto“, o kitos verkė. Daugelis jų buvo su juodais rankovių raiščiais, o burnas dangstė drabužiais. Nepalas Tibetą laiko Kinijos, kuri yra svarbi donorė ir prekybos partnerė, dalimi ir slopina tibetiečių išeivių protestus prieš Beijing. Policija nurodė, kad protestuotojos vėliau bus paleistos.

YANGON

Myanmar kai kurie regionai pirmadienį vis dar yra atkirsti nuo išorinio pasaulio, nors nuo pražūtingo ciklono „Nargis“ jau praėjo 10 dienų, valstybinei žiniasklaidai sakė vienas ministras, kuris pakartojo, kad užsienio pagalbos darbuotojams nebus leista tiesiogiai dalyvauti pagalbos operacijose. Ekonominio vystymo ministras Soe Tha sekmadienį diplomatomams sakė, kad vyriausybės pareigūnai apsilankė daugumoje nukentėjusių rajonų, bet kai kurie rajonai vis dar nepasiekiami. Ministras taip pat padėkojo Jungtinėms Tautoms ir pasaulio šalių vyriausybėms už pagalbą

JAV

WASHINGTON, DC

Demokratų partijos kandidatu į JAV prezidentus norintis tapti Barack Obama rinkiminėje kovoje pirmą kartą pralenkė savo varžovę Hillary Clinton pagal jį remiančių „superdelegatų“, galinčių balsuoti savo nuožiūra, skaičių, pranešė agentūra AP. Šeštadienį B. Obama užsitikrino dviejų „superdelegatų“ iš Utah ir Ohio paramą, o dar 2 perėjo jo pusėn iš H. Clinton šalininkų stovyklos. Dabar iš 795 „superdelegatų“ B. Obama turi 274, o H. Clinton – 271 balsą.

OKLAHOMA

Per galingus viesulus ir audras šeštadienį Oklahoma ir Missouri žuvo mažiausiai 18 žmonių, pranešė abiejų valstijų pareigūnai. Missouri žuvo mažiausiai 12 žmonių, 10 iš jų – Newton apygardoje netoli Oklahoma pasienio, pranešė valstijos krizių valdymo agentūros atstovė. CNN pranešė, kad vienas viesulas, kuris vakare susidarė Oklahoma valstijoje, pareikalavo 5 žmonių gyvybių ir smarkiai apgadino daug namų. Vietos televizijos rodė vaizdus iš nelaimės vietų – namai nušluoti nuo pamatų, medžiai likę be lapų, o metalo lakštai sudraskyti it popierius.

AFRIKA

HARARĖ

Zimbabvėje, miestelyje į šiaurės rytus nuo Hararės, buvo suimti 58 opozicijos aktyvistai, kurie kaltinami smurtu, sekmadienį pranešė policija. „58 MDC (Judėjimo už demokratinį pokyčius) aktyvistai suimti dėl smurto, kuris prasiveržė Šamvoje“, – valstybinei televizijai sakė policijos atstovas Nixon Kasosa. Smurtas Zimbabvėje nesiliauja nuo pat kovo 29 d. įvykusių parlamento ir prezidento rinkimų.

Serbijos parlamento rinkimuose laimėjo provakarietiškos jėgos

Belgradas, gegužės 12 d. (AFP–BNS) – Sekmadienį vykusių pirma laikų Serbijos parlamento rinkimų rezultatai yra palankūs provakarietiškuo pažirių prezidento Boris Tadić šalininkų jėgoms, kurios surinko kone 40 proc. balsų.

Tiesa, kad užsitikrintų daugumą parlamente, B. Tadić šalininkams reikės gauti bent vienos nacionalistinės partijos paramą. Kol kas B. Tadić šalininkai išankstiniais duomenimis parlamente turės 103 vietas.

Nacionalistinė „Serbijos radikalų partija“ kol kas dar neatsisako vilčių ir pati sudaryti parlamento daugumą. Ultranacionalistų vadovas Tomislav Nikolić teigia vesiąs derybas su ideologiškai artimomis politinėmis jėgomis. Prie radikalų partijos sudaromos koalicijos be V. Koštunica sąjungininkų dar gali prisijungti ir nuverstojų ir Hagos karo nusikaltimų tribunole mirusio buvusio Serbijos prezidento Slobodan Milošević socialistai, kurie parlamente veikiausiai turės 20 vietų. Tad teoriškai

nacionalistai vis dar gali sudaryti daugumą parlamente.

Kalbėdamas iškart po išankstinių rinkimų rezultatų paskelbimo, B. Tadić pareiškė, kad savo balsais serbai išreiškė pritarimą šalies provakarietišškai kryptčiai ir prisijungimui prie Europos Sąjungos, su kuria visiškai prieš pat rinkimus buvo pasirašyta sąjungos sutartis.

Tiesa, B. Tadić vadovaujami demokratų pareiškė jokių būdu n- pripažinsiantys Kosovo nepriklausomybės. Kosovo nepriklausomybę kol kas remia tik Liberalų demokratų partija.

Rinkimuose į Serbijos parlamentą dalyvavo ir Kosove gyvenanti serbų mažuma, kuri savo ruožtu, nepaisydama Jungtinių Tautų pasmerkimo, rengė ir vietos tarybos rinkimus, kuriems prieštaravo ir Kosovo Vyriausybė. Šiais rinkimais Kosovo serbai dar kartą parodė, kad jokiais būdais nepripažins centrinės Prištinos Vyriausybės bei laikysis nuomonės, jog Kosovas vis dar yra Serbijos dalis.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu | visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu | visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas | visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių parvežimas visoje Amerikoje.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas | namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Elizabeth, New Jersey Šv. Petro ir Povilo lietuvių bažnyčia, statyta 1895 metais. Algio Luko nuotr.

A. Lukas: Visų lietuvių bažnyčių išgelbėti negalėsime

Atkelta iš 4 psl.
Lietuvių kultūrinis palikimas nyksta dėl įvairių priežasčių, bet labiausiai jis nyksta iš vidaus. Keičiasi gyventojų demografija, keičiasi gyvenamieji rajonai, apleidžiamos parapijos ir kultūros centrai. Trūksta lietuvių kunigų, seselių ir vienuolių, kurie buvo pagrindiniai lietuvių parapijų ir kultūrinių centrų šeiminkai. Panašūs pokyčiai vyksta ne tik lietuvių, bet ir kitose katalikų tautinėse parapijose. Vyskupijos, matydamos senose bažnyčiose mažėjančius parapijiečių skaičius ir kunigų trūkumą, imasi griežtų veiksmų parapijas sujungti ir panaikinti tautines bažnyčias. Pavyzdžiui, Allentown, Pennsylvania vyskupija yra paskelbusi parapijų pertvarkymo planą, kuris per ateinančius dvejus metus sujungs mažesnes parapijas į didesnes, kad kunigui nereikėtų apvažinėti trijų ar keturių parapijų, o parapijiečiai suplauktų į vieną didesnę ir taip būtų vykdomas religinis jų aptarnavimas. Dėl kunigų trūkumo vienas kunigas aptarnaus 2,400 žmonių. Tautinių kapinių administravimas taip pat bus perkeltas į centrinės parapijos įstaigas. Toks pertvarkymas vien tik Allentown vyskupijoje palies apie devynias lietuvių įsteigtas parapijas. Viena iš tų parapijų – tai vienintelė JAV pavadin-

ta Šiluvos Marijos garbei bažnytelė, esanti Maizeville miestelyje, kurios altoriaus sienos papuošimai ir vitražai yra sukurti Vytauto Jonyno.
Visų lietuvių bažnyčių, kurioms gresia uždarymo pavojus, išgelbėti negalėsime. LR-JAV sutartis dėl kultūrinių objektų išsaugojimo joms nepadės, kadangi sprendimai jas uždaryti ateina iš vidaus, iš pačių mūsų sielovados vadovų. Tačiau galime numatyti iš anksto, kurios bažnyčios mums iš tikrųjų yra svarbios kaip kultūrinis lietuvių palikimas, ir pradėti pasitarimus (dialogą) su vyskupijomis dabar, kol dar nėra priimti sprendimai jas uždaryti ir dar nėra paskelbti jų uždarymo sąrašai. Nors visos bažnyčios vietiniams parapijiečiams yra brangios, yra būtina imtis išankstinių žingsnių atrinkti, kurios jų yra vertos visuotinių mūsų pastangų jas išsaugoti kaip mums reikšmingas kultūrinės vertybės.
Amerikos lietuviai, norintys sužinoti apie galimą pagalbą išsaugant kultūrinius objektus, turėtų kreiptis į šiam reikalui Lietuvoje sudarytą komisiją arba į LR ambasadą Washington, DC. Norintys daugiau sužinoti apie susitarimą ir JAV sudarytos komisijos sudėtį bei veiklą, gali tą padaryti internete adresu: <http://www.heritageabroad.gov>.

LYDI ŠVENTADIENIS

Šventosios Dvasios atsiuntimas

Atėjus Sekminių dienai, visi mokiniai buvo drauge vienoje vietoje. Staiga iš dangaus pasigirdo ūžesys, tarsi pūstų smarkus vėjas. Jis pripildė visą namą, kur jie sėdėjo. Jiems pasirodė tarsi ugnies liežuviai, kurie pasidaliję nusileido ant kiekvieno iš jų. Visi pasidarė pilni Šventosios Dvasios ir pradėjo kalbėti kitomis kalbomis, kaip Dvasia jiems davė prabilti.
Jeruzalėje gyveno žydų ir pamaldžių žmonių iš visų tautų po dangumi. Pasigirdus tam ūžesiui, subėgo daugybė žmonių. Jie didžiai nustebė, kiekvienas girdėdamas savo kalba juos kalbant. Lyg nesavi ir nustėrę jie klausinėjo: „Argi va šitie kalbantys nėra galilėjiečiai? Tai kaipgi mes kiekvienas juos girdime savo krašto kalba?! Mes, partai, medai, elamiečiai, Mesopotamijos, Judėjos ir Kapadokijos, Ponto ir Azijos, Frygijos ir Pamfilijos, Egipto bei Libijos pakraščio ties Kirėne gyventojai, ateiviai romėnai, žydai ir prozelitai, kretiečiai ir arabai, – mes visi girdime juos skelbiant įstabius Dievo darbus mūsų kalbomis”.
(Sekminių skaitinys iš Apaštalų darbų 2, 1-11)

Būkime palaimos vietoje

(Kun. Ryčio Gurkšnio, S.J. pamąstymas)

Apaštalų darbai pasakoja, kad nedidelė grupelė žmonių susirinko vienoje vietoje tam, kad lauktų pažadėtosios Šventosios Dvasios dovanos. Daug daugiau žmonių gavo šį kvietimą dalyvauti tame įvykyje, tačiau tik maža grupelė susirinko į Dievo palaimos vietą. Tai parodo, kad Dievas dovanuoja mums savo gausias malones tada, kai esame teisingoje vietoje. Jis kiekvienam yra parengęs tam tikrą vietą, kurioje jis mus laimina. Jis mums paskyrė namus ir kaimynus, darbo ir studijų organizaciją, laisvalaikio ir poilsio vietas, draugų ir giminių aplinką. Stenkimės atrasti ir pasilikti Dievo palaimos vietoje. Turime klausyti maldoje: „Dieve, ar esu tikrai tavo palaimos vietoje? Ar čia turėčiau gyventi? Ar šioje šalyje turėčiau dirbti? Ar čia turėčiau praleisti savo laisvalaikį? Ar su šia draugų grupele turėčiau bendrauti?” Turime prisiminti, kad Dievo palaima mums yra susieta su tam tikra vieta.

Mūsų gyvenimo vieta yra svarbi, nes Dievas sukūrė vietas ir laiką dar prieš sukurdamas žmones. Pirmiausia sukūrė vandenyną ir jos gyvūnus, paskui sausumą ir jos gyvūnus. Kiekvienam kūrinui jis skyrė tam tikrą vietą, kurioje jie galėtų ramiai gyventi ir džiaugtis. Panašiai ir mums žmonėms Dievas numatė tam tikras vietas, kuriose mes gyvename ir esame Dievo laiminami. Kiekvienam yra skirta tam tikra darbovietė, tam tikras miestas ar kaimas, draugų ratas. Jei esame laimingi ir sėkmingi viename mieste, neturėtume keliauti iš vienos vietos į kitą, tikėdamiesi, kad Dievas mus laims bet kurioje vietoje.

Vienas mano draugas remontuoja automobilius. Daugelį metų jo firma buvo vidutiniško lygio, kartais vos išsilaikydavo. Nors ir sunkiai dirbdavo, pelno mažai teturėdavo. Jam niekaip nepavykdavo pasiekti geresnių rezultatų. Jo dirbtuvės buvo užmiestyje tarp daugelio kitų įmonių. Tačiau vieną dieną važiuodamas greitkelio jis pamatė didžiulį sandėlį, ant kurio buvo užrašyta: „Nuomojamas.” Jautė stiprią vidinę trauką pasidomėti šiuo pastatu. Jis nusprendė apžiūrėti tą pastatą. Paskambinęs sužinojo, kad tą pastatą dar galima išsinuomoti. Pasimeldęs tyloje, jis vis

dar jautė ramybę, norėdamas gauti šį pastatą. Tas pastatas buvo tik už dviejų kilometrų nuo jo senų dirbtuvių. Tačiau po metų naujoje vietoje, jo firma uždirbo beveik dešimt kartų daugiau, negu senoje vietoje. Kodėl taip atsitiko? Paprasčiausiai. Jam tereikėjo tik surasti savo palaimos vietą.

Vienas mano parapijietis dirbdamas vadybininku vienoje įmonėje buvo pakeltas pareigose ir turėjo keltis į kitą miestą už 200 km. Apmąstęs maldoje, jis nusprendė nepasinaudoti šiuo pasiūlymu, žadančiu geresnį atlyginimą ir naujas darbo karjeros galimybes. Jis nenorėjo palikti savo namų, savo bažnyčios bendruomenės, savo draugų. Jo kolegos nesuprato, kodėl jis nepasinaudojo tokia puikia galimybe. Jis tai darė, nes pasilikdamas senoje vietoje jautė ramybę. Kai jis manęs paklausė apie šį savo sprendimą atsakiau: „Jei nejauti ramybės, padrąsinimo ir užsidegimo viduje, vadinasi, tas pasiūlymas ne tau skirtas.” Atsisakydamas šio pasiūlymo jautė didžiulį palengvėjimą. Klausime savęs kasdien: „Ar esu savo palaimos vietoje? Ar čia turėčiau būti? Ar turėčiau keliauti kitur?”

Jei seksime tuo balsu, kuris kalba tyliai mūsų širdyse, tikrai niekada nesuklysime. Kartais bus sunku ir toje palaimos vietoje reikės sunkiai padirbėti ir gal daug skaudžiai iškentėti. Tik tada, kai širdyje jaučiame, kad esame vedami į naują vietą, ženkime drąsius žingsnius. Visi verslininkai žino, kad ne kiekviename mieste ir ne kiekvienoje vietoje jų verslas bus pelningas. Jie žino, kad reikia tam tikros vietos, kad jų parduotuvė, paslaugų įmonė ar gamykla būtų pastatyta ar įrengta. Visus mus Šventoji Dvasia veda link tos vietos, kurioje gausime ypatingą palaimą. Būdami teisingoje bendruomenėje, su tinkamais žmonėmis ir gerais vadovais, leidžiame Dievui pripildyti mūsų gyvenimą nuostabiais dalykais, kuriuos jis mums yra paruošęs. Jei pasiliksim Dievo valioje, jis mus pripildys savo malone, ves mus per gyvenimo sunkumus, suteiks mums tai, apie ką niekada net svajoti nedrįsome.

Spaudai parengė
N. Šmerauskas

MARGUTIS II

LIETUVIŲ RADIOJ LIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klauskite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJ LIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

IŠNUOMOJA

Joliet rajone, nuosavam name
išnuomojami 7 dienom arba
savaitgaliams 1 arba 2 kambariai.
Tel.: **815-919-7188** Lina

SIŪLO DARBĄ

Caregiver – Arlington Heights.
FT live-in for 83 yr old F.
Some English req.
Call 847-577-9229

JUOZAPĖLIS

Dokumentinė apysaka – apie meilę, kovą ir žūtį
bunkerių tamsoje

EUGENIJUS IGNATAVIČIUS

Nr. 24

Viename iš „Draugo” pranešimų rašoma, kad „Pokalbio pabaigoj partizanas RIEŠUTAS – Mataušas Mic-kus pažadėjo pas šaltinį užėti liepos 28 arba 29 d. tikslu sužinoti ar pas šaltinį nebuvo užsukę partizanai Gi-rėnas, Aidas ir Stirna. Jeigu šaltiniui iki to laiko kas nors apie pastaruosius paaškęs, šaltinį į susitikimą Riešutas pakvies tokiu pat švilptelėjimu iš miško.

Pažymoje MGB suplanuoja prie-monę: 1952 m. liepos 27–30 d. šalti-nio ūkio daržinėje suruošti pasala tikslu suimti arba likviduoti parti-zaną M. Mickų–RIEŠUTĄ. Tuo atve-ju, jeigu pasirodytų partizanai GI-RĖNAS, AIDAS ir STIRNA, imtis priemonių juos likviduoti.

Užšifravimo tikslu visiems šalti-nio artimiesiems ir giminaičiams paašškinti, kad partizanai ruošiasi juos apiplėšti ir dėl to reikalinga pasala – plėšikus likviduoti. Įspėti juos, kad apie tai niekam nepasa-kotų.”

Deja, apie šią pasala archyvai tyli. RIEŠUTAS, matyt, sutartu laiku pas patikimą „draugužį” nepasirodė.

Ne M. Mickaus–RIEŠUTO vie-natvės bėdos tuo metu rūpėjo Izabe-lei ir jos kovos broliams. 1952 m. pra-džioje MGB užverbuoja Martinaičių kaimo mokytoją Verą Kalvaitytę, kuri prieš tai ilgą laiką bendravo su miškiniais ir buvo sekama: „du kar-tus į mišką atnešė samagono ir gerė su jais drauge” (iš agento praneši-mo), rašė eilėraščius ir juos spausdi-no pagrindžio laikraštyje „Prisikė-limo ugnis” slapyvardžiu AUŠRELĖ. Išgąsdinta atėjusių į mokyklą kagėbistų, tardoma ji prisipažįsta palaikanti ryšį su savo mylimuoju partizanu, Lukšio būrio vadu Albinu Stoškumi – DAINOTU, kuris kartas nuo karto apsilankęs pas ją ir paimęs spaudai jos parašytas eiles. Artimiausiu metu jis ketinęs atvykti liepos 10 d.

Radviliškio ir Šiaulių MGB imasi priemonių – iš anksto suruošia pasala krūmuose netoli mokyklos, o V. Kalvaitytei įduoda migdomojo „Nep-tūno” užpilti į degtinę ir pavaišinti mylimąjį. Jam užmigus, pranešti krūmuose tūnantiems čekistams apie atliktą užduotį. DAINOTAS pas ją ateina sutartu laiku, jau sutemus, po vienuoliktos valandos V. Kalvaitytė savo meilę pavaišina „Neptūnu” ir, skrupulingai įvykdžiusi užduotį, pati savęs išsigandusi, pasislepia krūmuo-se, apie tai nieko nepranešus kagėbis-tams. Vargšams teko laukti iki pat aušros. Agentės – nė kvapo. Auštant pasiunčia žvalgą pasidairyti, ar už-duotis įvykdyta. Išvysta DAINOTĄ miegantį mokytojos kambary. Kadan-gi kaimas jau sukilęs, prisieina apvai-dinti miegančio Dainoto išgabenimą.

Paskleidę žinią, kad susirgo ka-reivis, atvaro pastotė nugabenti „su-negalavusį karį” į ligoninę. Kagė-bistai susupę į maskuotę miegantį DAINOTĄ parsigabena į kankinimų būstinę Radviliškin. Po trejeto dienų tardymų ir kankinimų, liepos 14 d. jis prisipažįsta, jog paskutiniu metu slėpėsi Legėčių girioje esančiam

bunkeryje, kuriame pastaruoju metu gali būti STIRNA su VYTVYČIU, DŽIUGU ir AUDRONIU. Laimei, partizanai tuo laiku jau buvo perėję į bunkerį S. Sajaus sodyboje. Po ketu-rių dienų tardymo DAINOTAS išduo-da ir šį. Tačiau nežinia kokių būdu, pasak V. Šniuolio, sužinojęs apie tai S. Sajus partizanus su visa amunicija spėja išgabenti į mišką. Liepos 16 d. naktį slapta atvykę kagėbistai su A. Stoškumi – DAINOTU į Sajaus sody-bą bunkerį randa tuščią. Partizanai matyt neseniai išėję. Nieko neliesda-mi apžiūri bunkerį ir nepalikę jokių buvimo pėdsakų, tą pačią naktį dingsta. Čekistai vedami DAINOTO, eina apžiūrėti partizanų pašto dėžu-tes. Vienoje iš jų randa receptą para-šytą VYTVYČIUI ir laiškutį, iš DAI-NOTO sužino, jog Žaiginių miške lie-pos 20 d. turi įvykti Prisikėlimo apy-gardos vadovybės ir Aro būrio parti-zanų susitikimas. Šios žinios paseko-je žūsta keturi Žaiginio vyrai.

STIRNA, AUDRONIS ir DAR-BININKAS, tuo laiku atsiskyrę nuo būrio, nutaria trauktis į Šiluvos miš-kus. Prisiglaudžia prieš porą metų įrengtame bunkeryje našlės su septy-niais vaikais Sofijos Grigaitienės so-dyboje, Vilkiškių kaime, Šiluvos vals-čiuje. Šiame bunkeryje STIRNA pir-mą kartą buvo atvykusi gegužės mė-nesį. Slėptuvei vieta saugi: sodyba ant kalvos – toli matyt, prie kolchozo fermų, joje gyvena našlė su mažais vaikais – niekas neįtars. Vienintelis keliantis nerimą dalykas, kad bun-keris įrengtas prieš du metus ir jame pabuvojo ne vienas partizanas.

16. Į Sibirą – su „džiaugsmu”

Užgriuvusi nelaimė, kaip į kūdrą įmetus akmenuką, vandens ratilai visu spinduliu sklinda į šalis. Nuo Izabelės pasitraukimo į mišką dienos ją sekti ir išaiškinti paskiriama kele-tas agentų. Visų pirma reikėjo nus-tatyti partizanės tapatybę, susijusią su jos slapyvardžiais ir tikrąja pa-varde bei gyvenamąja vieta, uži-mamomis pareigomis, išaiškinti visus gimines ir draugus bei sužinoti jų adresus. Vienas iš uolių šnipelių slapyvarde „Juozas”, gerai pažinojęs Izabelę, o ji laikiusi jį patikimu žmogumi.

AGENTO PRANEŠIMAS

Šaltinis – „Juozas”
1950 m. vasario 18 d
Priėmė – Blochas

Šaltiniui buvo pateikta nuotrau-ka moters, kuri drauge su GIRĖNU (V. Šniuolis) ir kitais miškiniais 1949 m. laikotarpiu ne kartą lankėsi pas jį. Toji pati STIRNA ne kartą užeidavo pas šaltinį ir viena, bet pagal miški-nių įpareigojimus, ji visada būdavo ginkluota pistoletu...

(...) Paskutinio susitikimo metu STIRNA papasakojo šaltiniui, kad ji gimnazijoje mokėsi drauge su šaltinio broliu (KGB agentu 'NEMUNAS'), kad su juo kažkada susitikusi Šedu-vos miestelyje ir apie jį kalbėjo, kaip apie gerą žmogų... Vadinasi, šaltinio brolis STIRNĄ gerai pažįsta.

Bus daugiau.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių
bei kitų skausmų gydymas

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

Batai kenkia mūsų kojoms

Evoliucijai prireikė 4 milijonų metų, kad ištobulėtų žmogaus pėdos ir kojos. Tačiau panašu, jog šį gamtos meną mes gadiname sulig kiekvienu žingsniu. University of Witwaters-rand (PAR) mokslininkai palygino skirtinguose regionuose gyvenančių žmonių ir prieš 2000 metų gyvenusių žmonių pėdas. Pasirodo, jog sveikiausias pėdas turėjo senoviniai skeletai, žinoma, kai jų savininkai dar buvo gyvi. Po jų pagal sveikumą buvo tie žmonės, kurie paprastai vaikšto basi.

„Biomechaniniu požiūriu natū-rali eisena neįmanoma nė vienam ba-tus avinčiam asmeniui”, teigia ty-rinėtojas William A. Rossi dar 1999 metais išspausdintame straipsnyje. „Unikalčiai žmogaus pėdai ir kaip tik jos nulemtai eisenai išsivystyti pri-reikė 4 milijonų metų. Tai išpūdingas kūrinys bioinžinerijos požiūriu. Ta-čiau vos per keletą tūkstančių metų, pasitelkus vieną nerūpestingai su-kurtą instrumentą — mūsų batus, mes apribojome grynai anatominės specifikos žmogaus kūno dalį, taip sumažindami jos veiksmingumą, pri-dėdami papildomas apkrovas ir su-naikindami natūralų grožį.”

Kitais žodžiais tariant, seniai pri-brendo laikas tobulinti batus arba... vaikščioti basiems. Praėjusiais me-tais dar išsamesnių tyrimų rezultatus išspausdino ir Pietų Afrikos moks-lininkai.

Vaikščiojimas basiems gali būti geriausias sprendimas, tačiau tą įgyvendinti moderniame pasaulyje yra sudėtinga. Madų kūrėjai nuolat dirba siekdami dar labiau suploninti batų padus, sumažinti nereikalingų detalių kiekį, taip siekdami prilygti vaikščiojimo basomis ypatumams. Tačiau gali kilti mintis: jei vaikštote arba bėgiojate avėdami batus su plo-nu padu, ar tai nesužalos jūsų kojų? Būtent čia ir slypi esmė – vaikčiojant basomis kojas (konkrečiai — kulnus) skauda dėl to, kad vaikščiojame ne taip, kaip turėtume. Šios srities mok-slininkų teigimu, kojų patalpinimas į

apavą yra lygiai tas pats, kas užrišti burną, kad negalėtume rekti.

O kaip reikia vaikščioti teisingai, tačiau ne basomis? Tai ištisas moks-las. Batus gaminančios kompanijos nuolat stengiasi išrasti mažiau kojas varžantį apavą, medikai daro vis nau-jus tyrimus. Tačiau galutinio recepto kol kas nėra.

Pabandysime pateikti kelis pata-rimus kaip vaikščioti sveikiau:

— Dažniau nešiokite batus plonu ir lanksčiu padu;

— Turėkite kelis tokių batų kom-plektus, pagamintus skirtingų ga-mintojų. Deja, nėra tokių batų, kurie visiškai neribotų pėdos, o skirtingi gamintojai gali daugiau pabrėžti vienus ar kitus biomechaninius ypa-tumus;

— Pabandykite įsigyti ortope-diniu požiūriu sveiką avalynę. Ne-šiodami ją atidžiai stebėkite, kaip pakito vaikščiojimas ir kojų jutimai. Kai galite, leiskite kojai pabūti ne-varžomai, be apavo;

— Vaikščiodami stenkitės neap-krauti kulno. Pėdos sandara yra to-kia, kad natūraliai vaikščiojant krūvį nuo kulno būtų galima greitai per-kelti į priekinę pėdos dalį. Taip vaikščioti kiek neįprasta, tačiau spe-cialistai teigia, jog būtent taip vaikš-čioti mes esame tiesiog užmiršę. Rezultatas — mažiau žalojamas kul-nas ir kojų sąnariai.

www.technologijos.lt

„Reikia visada stengtis, kad universitetas būtų kokybiškas”

*Amerikoje viešėjo Klaipėdos universiteto rektorius profesorius **Vladas Žulkus**. Jis apsilankė mūsų redakcijoje ir maloniai sutiko papasakoti apie savo viešnagę ir jo vadovaujamą universitetą.*

– Kokie keliai atvedė į Ameriką?

– Keliai labai paprasti – tiesiog trumpos atostogos. Bet tos atostogos derinamos su vienu kitu susitikimu, kurie man buvo labai įdomūs. Prasidėjo jie nuo Boston. Gyvenome Romualdo Veito šeimoje. Jo žentas Jonas Limantas yra „pasiutęs” būriuotojas. Su juo buvome susitikę Klaipėdoje, o dabar svečiavomės pas juos. Ten Boston bendruomenės suruoštamė subatvakaryje susitikome ir su jauniosios kartos išeiviais, ir su anksčiau atvažiavusiais.

Vėliau važiuojame į New York, kur susitikome su organizacijos Susivienijimas Lietuvių Amerikoje atstovais, apžiūrėjome jų labai įdomų archyvą, dėl kurio baiminamasi, kad, nebuok Dieve, nebūtų išbarstyta. Vyko susitikimo vakaras, kuriame Lietuvos Respublikos ambasadorius Moldovos Respublikoje dr. V. Žalys pristatė savo knygos „Lietuvos diplomatijos istorija” I tomą.

Susipažinome su Eugenijumi Bartkumi. Nežinau, ar išduoti tą paslaptį (juokiasi), ar ne – mums buvo įdomu pabendrauti su tais žmonėmis, kurie pažinojo dabartinį Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų, ir pakalbėti apie jo darbus ekologijos srityje, valant didžiuosius ežerus. Buvo įdomu, kad tiek senosios kartos išeiviai, tiek naujai atvykę žino jo darbus ir jais labai didžiuojasi.

Apsilankėme Lemonte, domėjomės lietuvių, gyvenusių Čikagos apylinkėse, pėdsakais. Pabuvome „Alkos” archyve, ten sutarėme, kad „Alka” turimus egzempliorių dublikatus perduos Klaipėdos universiteto bibliotekai. Mūsų universitete yra neseniai įkurtas Istorijos fakultetas, turime daug jaunų mokslininkų, kurie keletą darbų rašė išeivijos tema. Jie neturėjo galimybės dirbti Amerikos archyvuose, tad jų darbas buvo tarsi iš „antrų rankų”. Mums tos knygos būtų rimta paspartis.

– Tad nemažai nuveikėte?

– Taip. Savaitę mes dirbom išsiuose.

– O Jūs Amerikoje pirmą kartą?

– Taip, lankausi pirmą kartą. Važinėjant Boston apylinkėmis, pirmas įspūdis buvo toks, tarsi aš atsidūriau Skandinavijoje. Labai nustebino, kad Amerikoje tiek daug nelastos gamtos ir tai, kaip puikiai ji prižiūrima ir saugoma, kaip puikiai žmonės moka gyventi toje gamtoje.

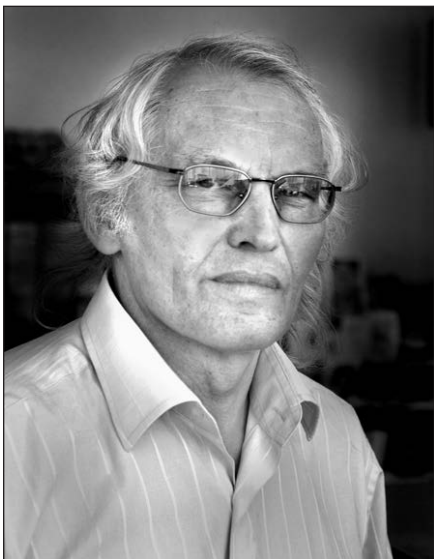
– Kiek metų vadovaujate Klaipėdos universitetui?

– Praėjusį rudenį prasidėjo antra kadencija. Tai jau šeši metai.

– Kokią specialybę esate įsigijęs?

– Aš esu archeologas.

– Kažkada įkurtas sujungus keletą fakultetų, šiuo metu Klaipėdos universitetas labai

Klaipėdos universiteto rektorius profesorius Vladas Žulkus „Draugo” redakcijoje. Jono Kuprio nuotr.

išaugęs.

– Taip, mes labai išaugę. Šiuo metu turime septynis fakultetus, juose studijuoja apie 9,600 studentų. Mes nemanome, kad ateityje universitetas labai plėsis. Planuojame, kad ateityje jame gali būti iki 12,000 studentų. Struktūra taip pat jau susiklosčiusi – universitete veikia Gamtos ir matematikos mokslų, Humanitarinių mokslų, Menų, Pedagogikos, Socialinių mokslų fakultetai. Kadangi gyvename prie jūros, įkurtas Jūrų technikos fakultetas. Sveikatos mokslų fakultete studijuojama visuomenės sveikata, slauga. Tai nėra Medicinos fakultetas. Tai yra nauja sritis ir reikia pasakyti, kad mūsų universitetui šioje srityje pavyko išsikvoti vyraujančią padėtį.

Aišku, trūksta pinigų, trūksta jaunų dėstytojų, jaunų mokslininkų, bet yra teigiamų dalykų. Pagal LR Vyriausybės sukurta mainų programą per trejetą–ketvertą metų turėtume savo fakultetus sutelkti į vieną vietą. Tam gavome 24 hektarus žemės. Trys fakultetai ir administracija yra įsikūrę buvusiose kareivinėse ir visa ta teritorija yra perduota universitetui. Vieta puikioje vietoje, miesto pakraštyje, netoli miesto parkas. Ten ir ruošiamės visi įsikurti, pastatyti naujus bendrabučius. Pagal šią programą taip pat turėtų būti įkurtas Mokslo studijų ir verslo slėnis, kuriame daugiausia vietos būtų skiriama jūriniam reikalams. Menų ir Pedagogikos fakultetai paliekami toje pačioje vietoje, nes jie įsikūrę istoriniuose, architektūriniuose pastatuose. Viena jų yra puiki, gerą akustiką turinti salė.

– Kiek suprantu, „einate prie jūros”?

– Taip, ir mano susitikimai čia, Amerikoje, taip pat šiek tiek susiję su tuo „ėjimu prie jūros”. Kartą man iš Amerikos paskambino žmogus, pristatęs karo laivo „Prezidentas Smetona” Klaipėdos uosto kapitono Adomo Daugirdo anūkui. Su juo ir su Adomo Daugirdo sūnumi Jurgiu Daugirdu susitikome Vilniuje. Kitų metų rudenį kartu su Jurgiu Daugirdu nutarta surengti ekspediciją į Estiją, į vietą, kur nuskendęs laivas (Estijos povandeninės archeologijos specialistai Baltijos jūros gelmėse aptiko nuskandintą Lietuvos karinių jūrų pajėgų laivą „Prezidentas Smetona”). Vienintelio tarpukario Lie-

tuvos karo laivo žūtis vieta buvo žinoma apytiksliai – 1945 metų sausį išplaukęs iš Helsinkio uosto jis nuskendo Suomijos įlankoje, patekęs į minų užtvartą. Mes turime duomenų, kur tas laivas nuskendo, tad tikime, kad tai bus karo laivas „Prezidentas Smetona”. Tam, kad tuo įsitikintume, mums ir reikalinga ši ekspedicija. Kadangi žinoma tiksli vieta, kur tas laivas buvo nuskandintas, tad ruošiamės atlikti tyrimus. Finansškai paremti žada ir Daugirdų šeima, mat ekspedicijai atlikti reikia nusipirkti navigacijos prietaisų, nes nusileisti prie laivo toje vietoje negalima.

– Ar Jūsų, kaip rektoriaus, nebaugina, kad daug jaunimo išvažiuoja į užsienį, kad neliks Lietuvoje studentų? O gal atvirkščiai – jaunimas jau grįžta?

– Dar negrįžta. Yra šiek tiek sumažėję abiturientų ir studentus bus sunkiau surinkti. Šiuo metu Lietuvoje keičiamas Mokslo ir studijų įstatymas, kuris leis universitetams labiau konkuruoti. Duok, Dieve, kad tik tai būtų sveika konkurencija (kartais Lietuvoje būna ir kitaip). Aš dėl to nepergyvenu, nes jei mūsų studentai išvažiuoja į užsienį ir ten puikiai įsikuria, vadinasi, mes juos neblogai paruošiame. Bet, kita vertus, didelė bėda yra tai, kad mes neturime jaunų dėstytojų, jaunų mokslininkų. Tai yra dėl keleto priežasčių. Svarbiausia – atlyginimai, bet yra ir kita priežastis. Man teko bendrauti su išeivijos mokslininkais, kurie sako, jog jei būtų geros darbo sąlygos, modernios laboratorijos, tai dalis mokslininkų grįžtų. Kai panagrinėji tokias galimybes, atrodo, kad per artimiausią penkmetį taip gali ir būti. Jei bus skirta lėšų modernioms laboratorijoms, moksliniams centrams įkurti, tai galime tikėtis ir mokslininkų su-

grįžimo. Tada galėsime pradėti vilioti ir išvažiuavusius žmones.

– Ar ne per daug Lietuvoje yra universitetų?

– Jeigu lyginti proporcingai su gyventojų skaičiumi, tai jų yra šiek tiek per daug. Būta bandymų universitetus Lietuvoje sujungti, bet tai yra nepaprastai sunku. Bet jeigu bus įteisinta normali, laisva konkurencija, universitetų sumažės.

– Klaipėdos universitetas yra vienas jauniausių universitetų Lietuvoje. Ar nebijote, kad Jus „sunaikins” pirmiausia?

– Taip. Gal šiek tiek jaunesnis yra Šiaulių universitetas. Mes esame visos Vakarų srities regioninis universitetas, tad jeigu mąstysime tik biurokратиškai, mes nebijome, jog mus „suvalgys”. Bet kita vertus, reikia visada stengtis, kad universitetas būtų kokybiškas.

– Jūsų universitete veikia fakultetas, kurio neturi daugiau nė vienas Lietuvos universitetas.

– Taip. Pas mus veikia Jūros technikos fakultetas, kuriame ruošiami laivų statybos, laivų projektavimo, įvairių laivų sistemų specialistai. Šiuo metu fakultetas yra vienas iš didžiausių Klaipėdos universitete. Iš viso fakultete yra septynios katedros. Tarp visų universiteto fakultetų šis tvirtai pirmauja vertingais mokslo darbais, spausdinamais šalies ir užsienio populiariausiuose mokslo leidiniuose.

– Ar Jums nesunku aprėpti tiek daug sričių?

– Vilniaus universiteto struktūra panaši, jie tik neturi jūrinės dalies. Aš dirbu ne vienas. Yra komanda – direktoriai, dekanai, mokslo institutų vadovai, visi dirba. Tik pas mus cen-

Klaipėdos universitetas.

tre viskas „nusėda“. Be abejo, prasidėjus konkurencijai, kai kurių studijų, ypač kurios kartojasi su kitais universitetais, reikės atsiskyti. Mums reikia ieškoti savo kelio, o tas kelias vienaip ar kitaip yra susijęs su jūra ir jūros problemomis.

– Ar pasilieka Jūsų studentai universitete moksliniam darbui?

– Mes turime keletą institutų, deja, padėtis juose nevienoda. Štai Baltikos pajūrio aplinkos tyrimo ir planavimo institutas yra pripažintas institutas Europoje ir sulaukia labai daug dėmesio. Jame atliekami labai rimti moksliniai tyrimai ir ateina dirbti daug mokslinio jaunimo. Kitas pakankamai stiprus institutas su gera baze – Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas, kuriame ir aš dirbau daug metų ir kuriame dar turiu darbo. Jame atliekami Vakarų srities archeologiniai ir istoriniai tyrimai. Istorikai daugiausia užsiima Rytprūsių ir Mažosios Lietuvos problemomis. Labai stiprūs šio instituto ryšiai su Skandinavų šalių mokslininkais. Daug žadantis Mechatronikos institutas. Būtent šiuose instituteose ir telkiasi jauni mokslininkai. Aišku, baigę mokslus studentai pasilieka dirbti ir katedrose, bet gerokai mažiau.

– O kas Jums pačiam įdomiau – būti rektoriumi, skaityti pasakaitas, dirbti pedagoginį ar mokslinį darbą?

– Ko gero, dirbti mokslinį darbą, tačiau šiuo metu tai daryti sunku.

– Kokie Jūsų moksliniai darbai?

– Daug metų mano tyrinėjimų sritis buvo Lietuvos kultūra – kuršiai. Yra išleista monografija apie kuršius, paskelbta nemažai darbų šia tema. O pastarąjį dešimtmetį aš gana aktyviai užsiiminėjau povandenine archeologija. Turime pora laivų, įrangos.

– Atrodo, klaipėdiečiai įdomiai gyvena, per daug nesiskundžia, stengiasi ir su kitais parungtyniauti?

– Ačiū Jums už gerus žodžius. Klaipėda po Vilniaus šiuo metu yra dinamiškiausias miestas. Bet mes, klaipėdiečiai, kasdien dirbdami ir gyvendami tame mieste, dar matome daug tamsių, taisytinų pusių.

– O ar gerai, kad esate toli nuo centro?

– Kad esame toli nuo Vilniaus yra blogai, nes jūriniai reikalai ir universiteto reikalai tvarkomi Vilniuje. Kelias „Klaipėda – Vilnius“ mums gerai žinomas. Labai dažnai, gerdami kavą kur nors pakeliui į Vilnių, susitinkame su žmonėmis, kurie taip pat važinėja reikalų tvarkyti į Vilnių. Bet yra toks dalykas kaip bendramintiškumas, interesų bendrumas. Net mūsų klaipėdiečiai LR Seimo nariai, kai reikia spręsti Klaipėdos reikalus, visi yra vieningi, nesvarbu, kokioms partijoms jie priklausytų. Maždaug 2 kartus per metus važiuojame į Vilnių, kur susitinkame su Seimo nariais. Seime ir aptariame visus Klaipėdos reikalus.

– Ačiū už pokalbį.

Kalbino
Laima Apanavičienė

Margumynai

Madrido bibliotekose – lietuviška literatūra vaikams

Madrido miesto savivaldybė, bendradarbiaudama su Ispanijoje veikiančiais „Europe direct“ informaciniais centrais, sukūrė naują bibliotekų tinklą, kurio vienas iš pagrindinių tikslų – supažindinti visuomenę su Europos Sąjunga bei su ją sudarančiomis šalimis.

Bibliotekose, kurios vadinamos tiesiog Eurobibliotekas taip pat skirta vietos ir mažiesiems skaitytojams – ispanų vaikai bei jaunimas galės visapusiškai susipažinti su Europos Sąjunga. Europos dienos proga, gegužės

9-ąją, Madrido miesto savivaldybė įsipareigojo Eurobibliotekoms išdalinti įvairiose Europos Sąjungos valstybėse nacionalinėmis kalbomis publikuotas knygeles, skirtas vaikams.

Balandžio 25 dieną Lietuvos Respublikos ambasada Madride miesto savivaldybei įteikė keturiolika įvairiausių knygelių, skirtų mažiesiems skaitytojams, tarp jų – G. Beresnevičiaus, L. Degėsio, S. Gedos, V. V. Landsbergio ir kitų autorių darbus.

www.lituanos.net

Paryžiuje lietuviai pristatė Lietuvą

Kaip lietuviams.com informavo Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės (PrLB) pirmininkas Linas Maknavičius, gegužės 10 dieną, Paryžiuje prie Bastilijos vyko Europos šventė-mugė. O joje Lietuvą atstovavo ir mūsų tautiečiai.

Ši mugė skirta „naujamajai Europai“ – toms Rytų ir Vidurio Europos šalims, kurios yra mažiau Prancūzijoje žinomos.

Naujai susikūrusi PrLB folklorinė grupė, vadovaujama Birutės

Liuorytės-Gambus, šventėje pasirodė su specialia pavasarine programa. Lietuvaičių pasirodymas buvo „įrėmintas“ bulgarų, ukrainiečių, slovakų, graikų ir kaukaziečių koncertalais.

Mugė atidarė „Paryžiaus pavasario 2008“ festivalį, vyksiantį nuo gegužės 10 iki birželio 7 dienos. Festivalis skirtas tarpkultūrinio dialogo Europoje metams.

lietuviams.com

Tautinių šokių kolektyvui „Baltija“ – penkeri

Švedijoje veikiantis lietuvių tautinių šokių kolektyvas „Baltija“ gegužės 3 dieną šventė savo pirmąjį jubiliejų – penkerių metų veiklos sukaktį.

Jurgos ir Evaldo Laurenčikų sukurta švedijoje gyvenančių lietuvių šokių kolektyvas jau pasiekė meninę brandą. Kiekvienais metais surengia

keletą koncertų ir pasirodymų.

„Baltijos“ šokėjai yra koncertavę Europos Sąjungos plėtrai skirtame renginyje Stokholme, kitų kraštų lietuvių bendruomenių renginiuose, Baltijos šalių šokių dienose, Lietuvos aukščiausių valstybės vadovų vizitų Švedijoje metu.

lietuviams.com

Šokių nugalėtojai.

Jaunųjų talentų konkurse Londone – 167 vaikų

Gegužės 5 dieną Londone jau trečius metus iš eilės surengtas Jaunųjų talentų konkursas, skirtas Motinos dieni. Tradiciniame jaunųjų lietuviukų konkurse dalyvavo vaikai nuo 4 iki 18 metų trijose skirtingose kategorijose: instrumentalistai, vokalistai ir šokėjai. Konkurse dalyvavo 167 vaikų, tad kiekvienoje grupėje buvo apie 50 jaunųjų lietuviškų talentų, tad varžytis buvo tikrai ne lengva.

Konkurso dieną pradėjo instrumentalistai. Vaikai grojo pianinu, gitara, smuiku ir saksofonu. Pirmą vietą instrumentalistų grupėje laimėjo dvylikametė smuikininkė Ieva Vaitiekūnaitė. Jaunoji muzikė sakė, kad pasiruošti konkursui nebuvo paprasta, bet jai talkino jos mokytojas. „Aš esu labai laiminga ir patenkinta“ – tapusi nugalėtoja sakė I. Vaitiekūnaitė.

Pietų metu scenoje pasirodė vokalistai. Išgirsti galima buvo labai gražių balsų. Turbūt šioje kategorijoje ir vyko pati aršiausia kova, nes, iš tikrųjų, pasirodė daug gerai dainuojančių jaunuolių. Nuskambėjo daug gražių lietuviškų dainų: „Laisvė“ (žodžiai ir muzika Soliaro), „Jausmas“ (žodžiai J. Marcinkevičiaus, muzika E. Masytės) bei „Ilgas kelias“ (muzika ir žodžiai „Rebelheart“). Pirmą vietą šioje talentų grupėje atiteko 15 metų atlikėjai Živilei Usėlytei (Lituanistinė ir menų mokykla „Moksliukas“).

Vakare scenoje buvo galima išvysti šokėjus. Kai kurie dalyviai šoko pramoginius šokius (Cha-cha, rumba), o kiti pasirinko šokti lietuviškus

tautinius šokius („Trijula“, polkutė). Labai malonu buvo žiūrėti kaip mažiukai 8-7 metų berniukai šokdino savo vienmetes partneres. Taip pat publikai labai patiko „Street dance“ šokėjų grupė. Jie šoko vadinamuoju „gatvės“ šokių ritmu. Bet daugiausiai publikos simpatijų atiteko lietuviškų tautinių šokių grupei, kuri atskrido į konkursą iš Lietuvos sostinės. Jie ir tapo nugalėtojais – tai Vilniaus vidurinės mokyklos „Lietuvių namai“ kolektyvas. Šio tautinio šokių kolektyvo vadovė Zita Damkauskienė tikino, kad pasiruošimas konkursui nebuvo sunkus, nes visa grupė rengėsi su didžiuliu noru. „Tai pats didžiausias mūsų tautinių šokių kolektyvo apdovanojimas. Mes esame labai patenkinti, kad patikome publikai.“ – po pergalės džiugavo Z. Damkauskienė. Visgi ji pridėjo, jog nugalėtojų titulas įpareigoja dar labiau tobulėti.

Renginio organizatorė edukacinio centro „Lighthouse“ direktorė Nijolė Jankauskienė pasakojo, kad galvoje jau sukasi mintys kitų metų konkursui. „Konkurso tikslai daugiaplaniai – ir kūrybingų, gabių vaikų ugdymas, ir saviraiškos skatinimas, ir būrimas lietuvačius draugėn, ir vaiko pagarbos bei meilės motinai akcentavimas.“ – apie trečius metus iš eilės Motinos dienos išvakarės savo sumanytą konkursą kalbėjo N. Jankauskienė.

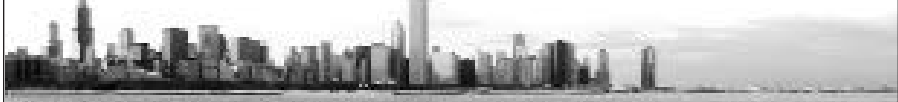
Konkurso nugalėtojai apdovanoti skulptūrėlėmis „Gimiau skambėti“ bei Lietuvos ambasados Jungtinėje Karalystėje diplomais.

lietuviams.com

Jaunieji choristai.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦„Seklyčioje” (2711 W. 71st Street, Chicago, IL) trečiadienį, gegužės 14 d. 2 val. p. p. tradicinių popiečių metu kalbės akių ligų chirurgas Linas Sidrys. Daktaras kalbės akių ligų temomis ir atsakys į klausimus. Po paskaitos pasivašinsime skaniu „Seklyčioje” gaminamu maistu. Visi kviečiami dalyvauti. Tel. pasiteiravimui: 773-476-2655.

♦**Lietuvių liuteronų parapija ir** vaikų darželis „Spindulėlis”, 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453, organizuoja vasaros stovyklą 5–12 metų vaikams. Stovykla, kuri veiks penkias dienas per savaitę nuo 8 val. r. iki 6 val. v., pradės veikti nuo birželio 9 d. Dėl sąlygų ir kainų prašome skambinti tel.: 708-422-1433. Kviečiame atsakingus paauglius, kurie nori įgyti bendruomenei naudingo darbo valandų (Community service hours), dirbti savanoriais vasaros stovykloje. Prašome tėvus skambinti į raštinę, kad suderintume sąlygas.

♦**Jaunimo centro Moterų klubo** narės sekmadienį, gegužės 18 d., nuo 8 val. r. kviečia visus į Jaunimo centro kavinę pasivašinti – papusryčiauti skaniausiais mieliniais blynais su obuolių koše. Turėsite galimybę pabendrauti su draugais ir tėvu Antanu Gražuliu. Savo apsilankymu paremsite Jaunimo centrą.

♦**Korp! Neo-Lithuania visus, kas** domisi lietuviškąja spauda ar nori pasidalinti mintimis apie ateities vizijos kūrimą, gegužės 18 d., tuoj po 11 val. r. šv. Mišių, kviečia į PLC Bočių menę, Lemont, IL susibūrimui. Pokalbyje dalyvaus „Draugo” vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė.

♦**Lietuvių Moterų Dailininkų** organizacija kviečia nares į pasitarimą rudeninės parodos ruošos reikais. Pasitarimas įvyks gegužės 18 d., sekmadienį, po 11 val. šv. Mišių Pasaulio lietuvių centro Lietuvių dailės muziejaus patalpose. Visos narės kviečiamos dalyvauti pasitarime ir pristatyti savo darbų projektus.

♦**Lietuviškos Mišios Waukegan/** Lake county apylinkėje vyks gegužės 18 d. sekmadienį 1 val. p.p. St. Patrick senojoje (baltoje) bažnyčioje, 15000 Wadsworth Rd., Wadsworth, IL 60083. Šiose iškilmingose šv. Mišiose melsimės kartu su kunigu Jauniūmi Kelpšu, specialiai atvykstančiu pas mus iš Čikagos. Šv. Mišių metu melsimės už savo artimuosius ir Gedimino Lituanistinės (GL) mokyklos mokinius, sėkmingai baigusius mokslo metus. Šių šv. Mišių metu net 8 mažieji mūsų apylinkės lietuviukai priims Krikšto Sakramentą, o 10 GL mokyklos mokinių Pirmąją Komuniją. Šiais metais vaikus Pirmajai Komunijai paruošė GLM mokytoja Lina Habeck, o anksčiau – tikybos mokytojas Nerijus Šmerauskas. Kviečiame visus šiaurinio Illinois lietuvius aktyviai dalyvauti lietuviškose šv. Mišiose. Tel. informacijai: 847-244-4943 (Violeta)

♦**Ateitininkų namuose Lemonte** pokalbiai apie Šiluvos Mariją vyks gegužės 20 d. 9:30 val. r. Juos ves kun. Kęstutis Trimakas. Pokalbiai baigsis šv. Mišiomis apie 12 val. p. p. Įėjimas nemokamas. Visi laukiami. Informacija tel.: 630-257-8087 (Vida Maleiškienė).

♦**Kviečiame visus gegužės 23 d.,** penktadienį, 7:30 val. v. į tėvo Antano Saulaičio knygos „Esame vieni dėl kitų” knygos pristatymą. Vakaras su trumpa menine programėle ir vaišėmis vyks Lietuvių Dailės muziejuje, PLC, Lemonte. Pageidaujantys galės įsigyti knygą su tėvo Antano autografu.

♦**Gegužės 24 d. PLC Bočių menė** je įvyks JAV LB Vidurio Vakarų apygardos metinis suvažiavimas. Registracijos pradžia – 9 val. r.

♦**Balzeko lietuvių kultūros mu** ziejus (6500 S. Pulaski Rd., Chicago) maloniai kviečia į fotografo Arūno Baltėno parodos atidarymą šeštadienį, gegužės 24 d., 7 val. v. Fotografo darbus pristatys žurnalistė ir meno kritikė Lillian Vallee, bus vaišės. Įėjimas nemokamas. Paroda veiks iki rugpjūčio 23 d. Telefonas pasiteiravimui: 773-582-6500.

♦**Indrė Tijūnėlienė, Lietuvos** vaikų globos būrelio „Saulutė” pirmininkė ir „Dieviško kryžiaus” Lietuvos benamių paramos fondo vadovė JAV, išvyko į Lietuvą ir grįš birželio mėn. viduryje. Skubaus reikalo atveju prašome kreiptis į išdininkę Ramunę Račkauskienę tel.: 708-425-4266.

IŠ ARTI IR TOLI ...

♦**Baltimorės Lietuvių festivalio** Rengimo komitetas praneša, kad 36-asis kasmetinis lietuvių festivalis įvyks Catonsville Armory, 130 Mellor Ave., Catonsville, Maryland, gegužės 17–18 dienomis (šeštadienį ir sekmadienį) nuo 11 val. r. iki 6 val. v. Atvykusius džiugins tautiniai šokiai, linksma muzika, darbai iš gintaro, medžio drožiniai, keramika. Veiks paroda apie pokario partizaninį judėjimą Lietuvoje. Įėjimo kaina – 3 dol. Tel. pasiteiravimui: 410-646-0261 arba raštu: Marytė Patlabaitė, 3550 Benzinger Rd., Baltimore. Kviečiame visus apsilankyti.

♦**Š. m. gegužės 30 d., penktadienį,** University of Wisconsin Memorial Union, Main Lounge rengiamas Madison-Vilnius Sister Cities, Inc. metinis pokylis. Programoje: 6 val. v. – kokteiliai, 7 val. v. – vakarienė. Šių metų pokylio viešnia-kalbėtoja – „Draugo” vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė, kuri kalbės apie mažumų įvaizdį lietuvių kultūroje. Vietas pokyliui prašome užsisakyti iki gegužės 19 d. Kaina asmeniui – 27 dol. Čekius rašyti: Nijole Gaucys, 2210 West Lawn Ave., Madison, WI 53711. Daugiau informacijos galite rasti apsilankę tinklalapyje: madisonvilnius.org

Priėmimas konsuliniais klausimais Floridoje

2008 m. gegužės 22–23 d. rengiamas piliečių priėmimas konsuliniais klausimais St. Petersburg, Floridoje. Interesantus priiminės Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Niujorke konsulė Renata Darulienė.

Konsulė galės atlikti notarinius veiksmus, surašyti ir patvirtinti įgaliojimus, tvirtinti nuorašus, vertimus, išduoti konsulines pažymas, priimti dokumentus LR pasui gauti ar keisti, taip pat įteikti išrašytus pasus.

Pagal 2006 m. balandžio 4 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro įsakyme Nr. 1R-105/V-55 „Dėl konsulinių pareigūnų atliekamų notarinių veiksmų atlikimo metodinių taisyklių patvir-

tinimo” numatytą tvarką, asmenys, kuriems konsulinės paslaugos teikiamos išvykoje, padengia konsulo komandiruočių išlaidas.

Pageidaujančius dalyvauti priėmime, prašome registruotis pas garbės konsulą Algimantą Karnavičių el. paštu **LTConsulFL@bayprintonline.com** arba tel. 727-895-4811, nurodant savo vardą, pavardę ir kokios konsulinės paslaugos pageidaujate. Jeigu norite atsiimti jau išrašytą pasą, turite taip pat informuoti LR generalinį konsulatą Niujorke el. paštu **info@ltconsny.org** arba telefonu 212-354-7840 iki 2008 m. gegužės 20 d.

LR generalinio konsulato Niujorke informacija

Verve Gallery 156 N. La Brea Ave, Los Angeles, CA 90036
gegužės 17 d., šeštadienį, 7 val. v. atidaroma
lietuvių dailininkės Saulės Piktys, šveicarų John Goetz, Cedar
Miller tapybos bei lietuvių kilmės skulptoriaus
David Carmichael paroda
„ost nach west”

Paroda vyks nuo gegužės 17 iki birželio 21 d.
Kviečiame apsilankyti.
Tel. pasiteirauti: 323-937-0325, arba tinklalapyje
www.VerveGallery.com

„Draugo” knygynėlyje

„Egzodo literatūros atšvaitai”

vijoje.

Kilus sumanymui leisti šią knygą, iš pradžių buvo ketinama surinkti geriausius išeivijos kritikus, rašančius apie geriausią išeivijos literatūrą. Vėliau knygą rengiant, buvo nutarta nesivadovauti vien principu „geriausi iš geriausių”, o parodyti ir išeivijos literatūros kasdienybę, įdėti keletą recenzijų, aptariančių ne visai tobulus išeivijos rašytojus. Taip pat atsisakyta straipsnių apie lietuvių literatūros klasiką ir apie pokario literatūrą, parašytą Lietuvoje. Taip pat neliečiama lietuvių literatūros istorija.

Nors kritikos antologija sudaryta gerokai paskubom ir, galimas daiktas, joje pasitaikys netikslumų, sudarytojo manymu, ji duoda neblogą išeivijos kritikos vaizdą, – rašo „Ivade” Liūtas Mockūnas.

Nors knyga išleista 1989 m., manome, kad ji sudomins skaitytojus, ypač neseniai atvykusius iš Lietuvos, kurie mažiau susipažinę su išeivių lietuvių kūryba.

Knygos ieškokite „Draugo” knygynėlyje. Kaina – 10 dol. Ją galima įsigyti paštu, pridėdant 9,25 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2,5 dol. siuntimo mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė **L. A.**

„Draugo” knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

Vytas Raudys, gyvenantis **Homer Glen, IL**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. auką. Labai dėkojame.

Joseph Agurkis, gyvenantis **Omaha, NE**, paaukojo 50 dol. auką laikraščiui paremti. Nuosirdžiai Jums dėkojame.

Liepos 6 d., sekmadienį Los Angeles įvyks XIII Lietuvių Tautinių šokių šventė. Bilietus į XIII Lietuvių tautinių šokių šventę ir kitus šventės renginius galite įsigyti šokių šventės tinklalapyje: <http://www.sokiusvente.com>